

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVI. évfolyam

7–8. szám

Komárom, 2015. július–augusztus

Ára 70 cent

KÖZELEDIK AZ ARATÁS

„Amikor már zsendül az ága és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár...” (Mk 13,28b).

Üdvözítőnk, az Úr Jézus ezeket a szavakat a fügefáról és a maga második eljövetele felől mondja. Nagy megpróbáltatások előzik meg az Emberfia eljövetelét. A biblia magyarázók a tizenharmadik fejezetet kis apokalipszisnek nevezik. Amiképpen a fügefáról rügyei azt mutatják a Jézus korabeli Palesztinában, hogy közeledik az aratás, a Bibliában az aratás a számonkérés, az ítélet szinonimája. Jézus arra figyelmeztet, hogy az idők jelei előrevetítik az Ő második eljövetelét. Mivel azonban ennek pontos dátumát csak az Atya ismeri, Jézus vigyázásra, éberségre, imádságra inti övéit.

De még tart a kegyelmi idő. Ha az Úr irgalmas lesz hozzánk, akkor előttünk lehet

az idei nyár. Az az évszak, amelyről már előre elmondhatjuk, hogy mindegyik közül a leggyorsabban múlik el. A pap-költő Tompa Mihály egyik prédikációjában így idézi meg a nyári természet szépségeit: „tündökölvén kelt fel a nap, hogy fényével öntse el, a hajnal hűségében megifjult halmokat

és mezőket, melyeken a virágok kelyhe megnyilva jó illatban bocsátják fel a reggeli áldozatot, mint a szív háládatos érzését felbocsátja egy titkos mély sóhajlásban...” Vagy egy másik költő, aki, mikor az első angol hódítók áthajóztak Amerika partjaira, a szeme elé

tároló palmaerdő láttán így kiáltott fel: „Si talis formata: qualis est Formatrix?” azaz: *Ha ilyen a teremtett világ, ó, milyen lehet, aki teremtette?*

Tompa Mihály korában az igehirdetők arra serkentették nyári igehirdetésükben hallgatóikat (akik zömmel földművesek voltak), hogy az az Isten akarata, hogy a nyár tovatűnő napjaiban erőnket megkettőzve munkálkodjunk háznépünk, szeretteink mindennapi kenyeréért. Modern kori mezőgazdasági vállalkozóink is így munkálkodhatnak hozzáértésük, rátermettségük által a földeken, mezőkön. De mi is Isten munkatársai lehetünk, ha kertünkben, gyümölcsösünkben újra meg újra sikerélményhez jutva, magunk termelhetjük meg családunk zöldség- és gyümölcsös szükségletét, vagy annak legalább egy részét.

Boldogok, akik elindulhatnak messze tájékok felfedezésére, s mint hajdan Mikes Kelemen, hallgathatják a „tenger mormolását”. Felkereshetik akár Antióchiát is, a keresztyénség bölcsőjét, vagy egyenesen a Szentföldön Jézus lába nyo-

(Folytatás a 2. oldalon)

Az én Srebrenicám

A többórás autózás után kóvályogva szállunk ki a város főterén. Hétágra süt a nap, olvad az aszfalt és birtokunkban egy 1983-ban kiadott Jugoszláv Panoráma útikönyvvel nekiindulunk Banja Luka felfedezésének. Egy út melletti tájékoztatóról elolvassuk a legfontosabbakat: Bosznia-Hercegovina második legnagyobb városában és egyben a boszniai Szerb Köztársaság fővárosában vagyunk. Legtöbbszer szerbek, bosnyákok, horvátok, jugoszlávok élnek itt, akik ortodoxok, muzulmánok és római katolikusok. Balkáni hangulat és meleg. Végigsétálunk egy modern és hangos sétálóutcán, nem hiányoznak a bankok és az áruházak – mint akárhol bárhol a világban. Aztán elérkezünk egy ortodox templomhoz, ahová jó betérni egy imádságra, meg az aranyozott, díszes belső is megérdemli, hogy megnézzük. Egy férfi áll az ajtó mögött, aki fogadja a betérőket, információt oszt és képeslapot árul. Kifelé jövet rákérdezzük: hogyan találunk oda a Ferhadija-mecsethez? A válasz nagyon kimért, rövid és ellentmondást nem tűrő: itt ilyen nincs! Valami miatt nem merjük bizonygatni, hogy de hiszen a könyvünk... Az utcán aztán igyekszünk a modern technika segítségével kideríteni, merre van a mecset. És kiderül: az 1990-es évek elején a városban etnikai tisztogatás zajlott. Rengeteg bosnyákot, horvátot, romát és más nem szerb nemzetiségűt legyilkoltak, koncentrációs táborokba zártak. A mecseteket és a katolikus templomokat pedig a szerb erők lerombolták. Ahová tehát a '83-ban kiadott útikönyvünk küld: azt a földdel tették egyenlővé. Döbbenet állunk az utca forgatagában és a hőség ellenére vacogunk.

Kis Lucia

Joseph von Eichendorff
Akit az Úr szeret

*Akit az Úr szeret, megáldja
s a nagyvilágba küldi ki,
erdő, patak, völgy hűse várja,
ezer csodát mutat neki.*

*A vándorlásra lusta lelket
hajnal sosem frissíti meg,
ínség, gond rak rá sűrű terhet,
családért, gyermekért szepeg.*

*Patakvizek futnak cseregve,
az ég felé pacsirta tart,
dalával szívem hogyan zengne
harsányszavú hajnali dalt?*

*Bízom a jó Isten kezében,
ő élte pacsirtát, hegyet,
erdőt, vizet, Úr földön, égen,
s gondjába vette ügyemet.*

(Fordította: Áprily Lajos)

GONDOLATOK Közeledik az aratás

(Befejezés az 1. oldalról)
mában lépkedhetnek. De adott esetben azok is gyönyörködhetnek Isten csodálatos világában, akik például a Hazahúzó című televíziós sorozat nyomában anyaországunk szépségeinek felfedezésére indulnak el, vagy a Hazajárók nyomdokain az elcsatolt nemzetrészek – köztük a Felvidék – természeti és kulturális értékeinek megismerését tűzték célként maguk elé. (Szűkebb pátriánkból jó szívvel ajánlhatom a kedves Olivásónak a Rima-völgy templomfestményeit, freskóit. Nem egy közülük UNESCO-s védettséget élvez.)

A nyár, a szünidő gyermekeink, unokáink számára a bibliatáborokon való részvétel áldott alkalma is lehet. Fogadják ezeket az alkalmakat Istentől adott lehetőség gyanánt a szülők, hogy a Szentírás igazságai a gyermeki lélekben még a hittanórán elsajátított anyagnál is mélyebben meggyökerezzenek.

A nyár a pihenés, feltöltődés ideje az egész évben nehezen dolgozó emberek számára. A lélektan tudósai azonban figyelmeztetnek arra, hogy idegenbe utazva, hajlamosabbak

vagyunk megfeledkezni keresztyén mi-voltunkról, rendeltetésünkről. Isten Igéje azt tanítja, hogy bárhová menjünk is, a Tízparancsolat Igéi, s a szeretet ket-tős parancsolata földrajzi helytől, szélességtől és hosszúságtól függetlenül érvényesek reánk.

Az idei nyár, ha Istentől kérjük, kegyelmi idő lehet számunkra. Úgy vélem, Tompa Mihály szavai ma is megszívlelendők: „Igyekezéssel te is, bármily szűk körbe állított a gondviselés, kedvvel s híven munkálkodni, helyedet betölteni, a tehetségekkel, melyeket nyertél, hasznossá tenni életedet magadra és mások-

ra nézve.” Sőt, ha az Úr többet adna számunkra a szükségesnél, akkor a jótékonyságról se feledkezzünk el!

Az ÚR színe előtt

Örökkévaló Isten, a Te közellétedben minden seregek együtt zengik dicsőségedet. Örök összhangban a szent közösségben áldanak Téged, mert mindnyájan Téged látnak és betöltöd egész lényüket jelenléted boldog örömeivel. Tudom, hogy ott van békesség, ahol Te vagy, ott van összhang, ahol Terólad szólnak, ott vannak közel egymáshoz a Te teremtményeid, ahol Tehozzád közel vannak. Az a Te akaratod Atyám, hogy minden térd meghajoljon egyszer a mi Urunk Jézus Krisztus előtt. Egymással háborúzó és egymást gyűlölő népekért könyörgök, Krisztus lelkének terjedéséért, hadd értsék meg, hogy ők is testvérek, együvé tartoznak, hogy nincs már győztes és legyőzött, mert véres háborúkban mindenki veszít és a vad fékevesztett indulatok rombolva gázolnak át minden nép lelkén. Hívd elő Atyám minden nép legjobbainak szíve mélyéről ezt a közös éneket, s nyomán a testvéri érzést. Hadd fejtsse ki minden nép önmagából azt a szépséget, amit külön csak reá bízta, hogy vele gazdagabb legyen a világ; hadd mondja el minden nép azt az üzenetet, amivel neki kell szebbé tenni a világtörténelmet. Adj háborúság helyett békét, visszavonás helyett megértést, gyűlölség helyett szeretetet, rombolás helyett kölcsönös építést, közös megalázkodást előtted. Hajoljon meg minden térd Jézus Krisztus előtt! Hadd tekintsék a népek egymást úgy, ahogy Te nézed őket, hiszen Te vagy mind-egyik Atyja és Megváltó Ura a Krisztusért. **Amen.**

Muraközy Gyula

Imádkozzunk az idei nyár megáldatásáért Czeglédy Sándorral: „*Úr Isten, jószágos Atyánk, te hozod fel a kelő napot, fénysugaraival, te hozod a fúvó szellőt, a hulló harmatot s minden szál búzának te adsz növekedést. Érted meg velünk, hogy nálad nélkül semmit sem cselekedhetünk. Oktass, hogy minden gondunkat rád vessük, minden időben benned reménykedjünk, minden áldást a te kezedből várjunk és vegyünk, hogy mire a nyár meghozza termését, a mi szívünk is teremje meg a benned való hitnek, a soha meg nem szűnő szeretetnek s a Krisztusban való boldog reményességnek áldott gyümölcsseit. Amen.*”

Tóth László

Szolgáljunk és ne kiszolgáljunk!

„Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszágával szemben. Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötéttségének világbírói ellen, a gonoszág lelkei ellen, melyek a magasságban vannak” (Ef 6,11–12).

Szeretettel köszöntök mindenkit ennek az esztendőnek az országos lelkész-továbbképzőjén itt Berekfürdön, a Megbékélés Házában. Örülök minden egyes alkalomnak, amikor ilyen nagy közösségben lehetünk együtt, mint egyházunk lelképásztorai, szolgálattévői. A Fótánácsos Úrtól azt az információt kaptam, hogy évekre visszamenőleg most vagyunk itt a legtöbben. Úgy gondolom, hogy ez annak is a jele, hogy mindenki egyre fontosabbnak érzi, hogy megvitassuk szolgálatunk problémás kérdéseit, új ismereteket szerezzünk, meghallgassuk egymást is.

Néhányan fáradtan érkeztek, mivel a Német Evangélikus Egyház egyházi napjain, a Kirchentagon vettünk részt, s az utazás az éjszakába nyúlt. Fontosnak tartom, hogy olykor kitekintsünk, hogy az egyház miként mutatja magát a világban. Velünk volt néhány diák a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnáziumból és a lévai Czeglédy Péter Református Gimnáziumból is.

Ha elgondolkodunk az egyház élete, szolgálata, hűsége és kitartása felett, nagyon sok örvendetes, szívet melengető példával találkozunk. A példák hűsége

szolgáltról, intézmények építéséről, iskolák fenntartásáról, templomok, parókiák megújításáról szólnak. Viszont nagy szorongással szemléljük azt, hogy az egyház nagyon sok területen kiszolgáló lett a világnak, függetlenül attól, hogy az igények

belső, személyes, emberi indulatokból fakadnak-e, vagy pedig a liberalizmus értékeit pusztító szorításából. Az utóbbi időben egyre gyakoribb, hogy az egyházak a politikai és gazdasági érde-

kek figyelembevételével fogalmazzák meg bizonyágtételüket, véleményüket bizonyos társadalmi és politikai kérdésekről, sokszor a Szentírás életre mutató tanítását figyelmen kívül hagyva. S

Fazekas László püspök
(Szarvas László felvételei)

ahelyett, hogy só és világosságként az életet izesítené és megfelelő látást biztosítana a bölcsességében balgataggá lett embernek, mondhatni: becuklja a szemét és befogja a fülét, homokba dugja a fejét, mint ahogy bebizonyosodott ez nem is régen, február 7-én, a népszavazás alkalmával. Csakhogy ettől az egyház létének értelmét veszti el.

Ez mutatkozik meg akkor, amikor az Isten kijelentett akaratával ellentétes döntéseket hoznak akár humánumból, vagy akár félelemből a sötétben tapogatózó tömeg közfelfogásához igazodva. Ha az egyház nem meri rámondag-

A lelkész-továbbképző tanfolyam résztvevői

ni a bűnre, hogy bűn, akkor egy olyan lejtőre lép, amelyen csak egyre lejjebb lehet csúszni. Az ilyen egyház nem szolgáló, hanem kiszolgáló egyház lesz.

Pál apostol ébresztget, s tudomásunkra hozza, hogy az ördög mindent elkövet, hogy támadásai által gyöngítse az övéit. Ravaszul munkálkodik, hogy még a választottakat is elhitesse, ha lehet. Olyanokat súg a fülünkbe, mint tolerancia, demokrácia, emberi jogok, gyermekek jogai, társadalmi előrehaladás, jóléti társadalom stb.

Ez ellen mi egyféle módon harcolhatunk: felöltözve Isten minden fegyverét, tudva, hogy nem test és vér ellen van tusakodásunk. De ezeket a fegyvereket is erősítenünk, tisztogatnunk kell. Azért vagyunk most is együtt, hogy ebben a lelkési közösségben, az előadásokat meghallgatva, átengedve magunkon a bizonyágtételeket, elgondolkodhassunk közösen arról, hogy kik vagyunk mi, reformátusok. Milyen feladattal bízott meg minket az Isten? A továbbképző címe is erre mutat: Hogyan látjuk magunkat – hogyan látnak mások? Vagyis: mit jelent reformátusnak lenni a 21. század kezdetén?

Ehhez a vizsgálódáshoz és az előadásokhoz kívánok sok türelmet, odafigyelő szívet és sok áldást Istentől. **Ámen.**

Fazekas László

(Elhangzott 2015. június 8-án Berekfürdön a lelkész-továbbképző tanfolyam nyitó áhítatán.)

Lelki élet

Nem válhatunk szentté pusztán azért, hogy elmenekülünk az anyagi dolgoktól. Akkor élünk lelki életet, ha egész életünk lelkivé lesz – ebben az életben a test tevékenységét is megszenteli a lélek, a lélek pedig a benne lakó és működő Isten által válik szentté. Ha így élünk, akkor a testünk cselekedeteit Isten irányítja önmaga felé, és ez megdicsőíti Őt, ugyanakkor megszenteli a lelket is.

A szent tehát nemcsak azért válik szentté, hogy böjtöl, amikor böjtölnie kell, hanem azért is, hogy eszik, amikor ennie kell. Nemcsak az éjszaka sötétjében elmondott imái szentelik meg, hanem az alvása is, amit Isten iránti engedelmességből vállal, aki azzá teremtett minket, akik vagyunk. Nemcsak magánya mozdítja elő egységét Istennel, hanem természetfölötti szeretete is a barátai, rokonai és mindazok iránt, akikkel együtt él és dolgozik.

(Thomas Merton)

Miért ajándék a fájdalom?

Sokáig nem értettem: hogyan lehet ajándék a fájdalom? Minden világossá vált előttem, amikor tanulmányozni kezdtem Ravasz László erről szóló ígéhirdetését. Azt állította, hogy a Szentírás – Károli fordításában – egyik legfontosabb fejezete az 1Pt 2,18–25. „*A cselédek teljes félelemmel engedelmeskedjenek az uraknak; nem csak a jóknak és kíméleteseknek, de a szívteleneknek is...*” (1Pt 2,18). Ez az ige a rabszolgákhoz szól, akiket abban a korban észre sem vettek. Gazdájuk tárgyi tulajdonai voltak, eladhatta, megölhette, felszabadíthatta őket. Az volt a nagyobb úr, aki kegyetlenebb volt a másiknál.

A keresztyénség felfedezte a szenvedő rabszolgák roppant birodalmát. Meglátta a tűrés életalakító erejét: ha jót cselekedve, mintegy Isten kedvéért tűrök, egy új világ szépsége és dicsősége bontakozik ki előttem.

A másokért való szenvedés a legnagyobb és legszentebb szolgálat. Közösséget teremt, s a legnagyobb győzelmet jelenti, amit ember ellenségei felett és a világ felett megvívhat.

A megjelölt ígék szerint a szenvedés: ajándék és nekem éppen erre az ajándékra van szükségem. A baj az, hogy nem elég öntudatos, nem elég állhatatos bennem az a szeretet, amely mindent elhordoz, mindent elfedez, mindent eltűr, mindent remél és soha el nem fogy.

Nagy hibám, hogy nem ismerem fel azokat, akik érettünk szenvednek, mert nem értem a szenvedés néma nyelvét. Az a munkás, aki szombat este heti keresményét elissza, részegen megy haza, megveri feleségét, sarokba vágja megrémült gyermekét, nem érti meg a szenvedés néma nyelvét, nem érti meg hitvesének és gyermekeinek nyomorúságából feljajduló jankijáltását, s ezért pusztulnak el. A gazdagok, a jómódúak sem értik meg az éhezők, a hajléktalanok néma nyelvét s nem

kérdezik: mi fáj nektek, segíthetünk-e rajtatók?

Nagyobb baj, hogy saját magamon sem veszem észre lelkem elnyomorodását. Gyógyulás után sír a lelkem bűneim miatt; olyan vagyok, mint az agyonterhelt igavonó állat: már alig bírom a következő lépést, összeroskadok, ha valaki nem veszi le vállamról a terhet. Nekem szükségem van valakire, aki pásztorom lesz, sebeimet gyógyítja, terheimet leveszi a vállamról, mert mi hasznom van abból, ha tovább robotolok a szörnyű malomban, s egyszer összeesek az irtózatos napszámban?

Ki az a valaki, aki megtehetette ezt velem? Az, aki szenvedett értem: Jézus Krisztus. S hogy ezt megtehesse, leszállott örök dicsőségéből és magára vette a földi testet, egyenlővé lett mindenben mivélünk, kivéve a bűnt, hogy szolgálhasson nekem és szenvedhessen értem.

Megértettem a keresztyénségünk legmélyebb titkát: Krisztus, Isten egyszülött Fia, a Szentháromság második személye, a teremtésnél is nagyobb munkára vállalkozott. Leszállt a földre, testté lett, hoz-

zánk mindenben hasonló emberré. Közöttünk élte magányos életét, az emberi szív – amelyet megváltani jött – mindig ellene fordult, s keresztre feszítették azok, akiket örökkévaló szeretettel szeretett. Milyen óriási szolgálat volt ez! S ezt a nagy szolgálatot szeretetből vállalta, áldozatképpen vitte végbe, hogy végrehajtsa a váltság nagy művét. Kiengesztelte Isten haragját és megnyitotta atyai kegyelmét. Irányomban pedig megmutatta az ártatlan szenvedés, a szeretetből fakadó áldozat ellenállhatatlan erejét. Ez az ártatlan szenvedés ellenállhatatlanabb erőt jelentett minden parancsnál és törvénynél; ellenségei előtte térdre borultak. Akik arcul ütötték, maguk közül kivetették, királlyá koronázták. Az Ő sebei meggyógyítanak, bűneimet lerakhatom keresztre

lábainál, gondjaimat őreá vehetem, s félelmemet eloszlatja királyi segítsége.

S mindezt szenvedéssel hajtotta végre. Azzal, hogy bűneimet magára vette, fölvitte a keresztfára. Azzal, hogy ártatlan sebeinek a mélységeibe éppen úgy belefoglalt engemet is, mint ahogy belefoglalt a kereszten mondott könyörgésébe és belefoglalt főpapi imádságába.

Szenvedése: a legnagyobb ajándék számomra, amit Isten adhatott nekem, a bűnös embernek. Szenvedett értem, s ezáltal én olyan gazdaggá lettem, hogy én is ajándékot adhatok: szenvedhetek másokért. Krisztus mintát adott nekem azzal, hogy szenvedett értem, ezzel példát adott számomra: hogyan kövessem őt. A magam erejéből én ezt nem tehetem meg, de az Ő segítsége által igen. A Krisztussal együtt szenvedni: áldozat és áldozó lehetek egy személyben.

Megértettem teljes mélységében ezt az ígét: „*Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért*” (Jn 15,13). Ezért boldogan énekelem: „*Imádom azt a nagy szerelmet, / Jézusba mely felém hajolt, / Magam rábízom, mint a gyermek, / Kit férget, engem felkarolt, / Vágyom, magamnak, mit se várva, / Merülni e szeretet árba, (...) Akit bírnom kell, az magad vagy. / Érzem, csak érted élhetek. / Mit az egész világ nem adhat, / Nyugtot tebenned érhetek. / Itt gyönyörűség vár tudom jól, / Követlek hát, amerre vonzol*” (354. halleluja ének 1. és 3. v.).

Szenczi László

„*A cselédek teljes félelemmel engedelmeskedjenek az uraknak; nem csak a jóknak és kíméleteseknek, de a szívteleneknek is. Mert az kedves dolog, ha valaki Istentől való meggyőződéséért tűr keserűségeket, méltatlanul szenvedvén. Mert micso-da dicsőség az, ha vétkezve és arczul veretve tűrtök? de ha jót cselekedve és mégis szenvedve tűrtök, ez kedves dolog Istennél. Mert arra hívatatok el; hiszen Krisztus is szenvedett értetek, néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokait kövessétek: Aki bűnt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott: Aki szidalmaztatván, viszont nem szidalmazott, szenvedvén nem fenyegetőzött; hanem hagyta az igazságosan ítélőre: Aki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: aki-nek sebeivel gyógyultatok meg. Mert olyanok valátok, mint tévelygő juhok; de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához*” (1Pt 2,18–25).

Huszár Pál, a Dunántúli Református Egyházkerület főgondnoka és egyben a Magyarországi Református Egyház Zsinatának világi elnöke emlékeinek egy csokrárt osztja meg az érdeklődőkkel.

Túl a hetedik x-en, nemcsak azt mutatja meg könyvében, hogy így is lehet élni, hanem – éppen emlékei okán – azt is, hogy „annak idején” is lehetett „így” élni. A családi háttér, a neveltetés, a tanulás és a „nagybetűs élet” eseményeinek leírásából, egy Istenre tekintő, optimista lélek rajzolódik ki előttünk. Akik személyesen ismerik a főgondnok urat, azt mondják: igen, ő ilyen. Az emlék leírásából visszajön a mába, és úgy „mereng el” a történetek felett, hogy a tolla egy kicsit a holnapra is beleszalad. Olvasva a szubjektívnek ható, ám mégis egy közösséget nevelni hivatott emlékeket, az az ember érzése, hogy irányt mutatnak a betűk, a mondatok, a megfogalmazott gondolatok. A keresztyén értékrendre mutatva, szeretettel nevelnek a sorok. Például, amikor kijelenti, hogy „*a kommunista hatalom gyűlölte a vallást...*”, nem ítéli meg a hajdani gyűlölködőt, hanem úgy fűzi a szót és tölti meg tartalommal a „sorok közeit”, hogy világossá legyen: a vallás gyűlölete nem az egykori párttitkárok és vezető elvtársak magánügye volt, hanem magának az eszmének és az abból sarjadt ma is élő „utód-ideológiáknak” a sajátja.

A könyvből feltáru előttünk egy hitben járó egyházkormányzó teológiai látása is. Ma, amikor egyre inkább szétválasztják a keresztyénséget és a nemzethez való tartozás ügyét, jó azt olvasni, hogy a lelki értékek egybetartoznak. Hogy van élet és van szolgálat a történelmi kálvinizmus ta-

Emlékeim

laján. Visszatérő motívuma a *hála* a kegyelmes Isten iránt. Számos alkalommal beszél az Úrról így: „*Mennyei Gazdánk*”. És a leírt szavai mögött ott érezzük a hálával telt szívet, ami mindenben a „Mennyei Gazda” akaratát keresi és jóságát leli meg.

A dunántúli főgondnok emlékeiből egy őszinte és hálás szívű református magyar

értelmiségi ember élete rajzolódik ki. Élmeny olvasni, mert ez az őszinte bizonyoságtétel erővel bír, hiszen ott áll a szavak mögött az ember, aki nem győzi hálával érzékeltetni, hogy mögötte meg a hatalmas Isten áll. Huszár Pál a lelkéből tett papírra és tárt fel előttünk egy nagy darabot. Talán ez az őszinteség váltja ki az olvasóból azt a szubjektív érzést, hogy a

ránk rakódott mindennapi pesszimizmus ragacsát hittel és jó kedéllyel le lehetne vakarni.

–sa–

(Dunántúli Református Egyházkerület, Velence, 2015)

Feladvány

Ki jelenleg a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **szeptember 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A májusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy Urbán Károly lelkipásztor Pelsőcön született.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Halák Rozália** (Pozsony), **Markovics Tiborné** (Komáromszentpéter) és **Szivos Zsuzsanna** (Sajólenke).

Mindhárman egy *Jertek, énekeljünk* című gyermekénekeket tartalmazó könyvet kapnak ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Mehet-e a református táborba, aki megbukott matekból?

Igen! Jöhet! Szeretettel várunk nyári evangéliumi gyermektáborainkba minden gyermeket! Miért? Mert nem személyválogató az Isten. Ő nem válogat gyermek és gyermek között. Megkülönböztetés nélkül, egyformán szeret minden gyermeket. A jókat és a rosszul viselkedőket. A mindig mosolygókat és az időnként morcosakat. Az udvariasakat és a szemtelenebbjét.

A mókázókat és a könnyen elkedvetlenedőket. A fiúkat és a lányokat. A kicsiket és a kamaszodókat. A matekot szeretőket és a matekot ki nem állókat. A magas IQ-val büszkélkedőket és az alacsony IQ-val rendelkezőket. A tiszta egyeseseket és azokat is, akiknek nem a tanulás a hobbijuk. Az Istent szeretőket és az Istent keresőket.

Mi is kegyelemből élünk. Nem aszerint bánik velünk az Úr, hogy megérdemeltük-e, amit kaptunk Tőle. Számunkra sokszor érthetetlen okból sokkal többet ajándékoz. Kegyelemből. Krisztusért. Ma is érvényes az üzenete: „*Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa*” (Lk 18,16).

Czinke Tímea, bátorkeszi lelkipásztor

Amikor ezen a kérdésen eltöprengtem, először azért adtam hálát, hogy lám, milyen jó is, hogy az „isteni matematika” más-ként osztályoz, mint az emberi... Amíg mi sokszor leminősítünk, leértékelünk – Ő kegyelmesen felértékel bennünket, és többnyire sokkal jobb osztályzattal ajándékoz meg minket, mint amit megérdemelnénk. Így történhet az, hogy aki elbukik az élet nagy tantárgyaiban – így a matematikából akár – azt is tárt karokkal várja a nyári evangéliumi gyermektáborokba!

A második hála a tanulás lehetőségéért szól. Bár ezt a dolgot messzire szeretnénk elkerülni a nyár folyamán, mégis átélhetjük hétről hétre, mennyi mindennel gazdagodhatunk egy-egy ilyen táborban. Régi történetekkel – új megvilágításban, barátokkal, munkatársakkal, áldásokkal. Felsorolni is nehéz újonnan kapott ajándékainkat!

A harmadik hálaima a folytatásé... Hiszen egyházunk naptára idén nyáron is tele van vakációs – és csendes (vagy nem annyira csendes) hetekkel. És az „isteni matematika” szerint ezekben mindenki belefér – Te is! Várunk szeretettel!

Révész Csilla, sárói lelkipásztor

Háromszáz éve annak... – Az 1715. évi pozsonyi országgyűlés XXX. törvénycikke

Amikor I. József kiadta az 1710. november 21-én kelt leiratát, amelyben kijelenti, hogy a protestánsok templomainak elvétele, papjaiknak, tanítóiknak kiűzése nem az ő tudtával és akaratával történt, mivel a protestánsok érdekeit mindenkor királyi védelmében részesítette (ijesztő a történelmi háttér: pozsonyi perek, gályarabság, a soproni országgyűlés), a felső-dunamelléki egyházkerület lelkészei felbátorodtak.

Látzólagos enyhülés

Harminchat év után püspökválasztásra került sor (gazdag jegyzőkönyvi anyag áll rendelkezésünkre): 1711. november 4-én, Szomódon történt a szavazatok felbontása és megszámlálása. A legtöbb szavazatot az ekeli szent eklézsia prédikátora kapta. Magyarai Pétert a jelenlévők az egyházkerület törvényesen megválasztott püspökének kijelentették, másnap pedig a szőnyi templomban Rimaszombati István, tatai esperes ígével megáldotta, s a püspökségben megerősítette. 1713. április 2-án, a kocsiszinaton történt Magyarai Péter püspöki hivatalába való beiktatása nevezetes külsőségek közepette, Pathay János által.

Eközben Léván (azon a címen, hogy az nem végvár), elkobozták az egyház javait, elfoglalták a templomot, elűzték a lelkészt (akit aztán a király az 1713. július 11-i rendeletével hivatalába visszahelyezett), s a reformátusokat erőszakkal kényszerítették a katolikus szertartások megtartására. A klérus (a jezsuiták alapos munkát végeztek) a királyhoz intézett felterjesztésében azt hangsúlyozta, hogy tulajdonképpen a katolikus egyháznak, s nem a protestánsoknak vannak sérelmeik, mert az ország törvényei ellenére nemcsak az artikuláris helyeken tartanak a lelkészek

alkalmakat, hanem a protestáns földesurak oltalma alatt egyebütt is, és a katolikus ünnepeket megszenteltelik.

A kemény mindennapok

A király erre az 1714. április 28-án kelt rendeletében utasította a protestánsokat, hogy az 1681. és az 1687. évi vallásügyi törvényeket, s az ezeket értelmező uralkodói meghagyásokat szigorúan tartsák meg, a fölös számú lelkészeiket, tanítóikat bocsássák el, a katolikus ünnepeket kötelezően tartsák meg, a törvényben be nem cikkelyezett helyeken fizetniük kell a katolikus papoknak a stólat, s az egyéb járulékokat. 1712-től kezdődően ezzel párhuzamosan 140 protestáns templomot vesznek el, Komáromban bezárják a régi református iskolát, megtiltva, hogy ott más tanítsanak, mint az olvasás elemeit. Kizárják a céhekből Léván a protestáns iparosokat. Pápa földesura a piactéren kihirdetteti, hogy a kálvini, s a lutheri

Az elítelt protestáns lelkészeket eladják gályarabnak

reformációt valló mesteremberektől semmit sem szabad vásárolni. A Rómából bátorított klérus (latin nyelvű jegyzőkönyvi szöveg hitelesíti) mindent elkövetett arra nézve, hogy megsemmisítse a reformáció egyházait, és hogy

megvalósuljon Kollonich jelszava: Magyarországot katolikussá kell tenni!

A próbálkozás: vegyes bizottság

Megkezdődött az ellenreformáció harmadik nagy hulláma. Ezzel a vallásilag feszült helyzettel foglalkozik a pozsonyi országgyűlés. Az 1715. évi XXX. törvénycikkben az országgyűlés egy vegyes, katolikusokból és protestánsokból álló bizottságot nevez ki a vallás ügyében felmerült sérelmek megvizsgálására, amelyet azonban egyelőre nem hív-

„A történelem megszámlálhatatlan (sok szegélynivaló) emberi tettekből és Isten sebeket gyógyító szeretet-cselekedeteiből hinti tele az idő sok évszázados színpadát.” (T. Lane)

tak össze. Az 1720. augusztus 3-án kelt királyi rendelet a bizottság első ülésének időpontját 1720. november 1-jében határozta meg. Végül gróf Koháry István országbíró, királyi, táblai elnök felügyelete mellett a bizottság 1721. március 15-én, Pesten elkezdi munkáját.

Az ülés megnyitása után heves vita támadt a tanácskozás alapjául szolgáló törvényeket illetően. A protestánsok az 1715. évi XXX. törvénycikk értelmében az 1681-es soproni és az 1687-es pozsonyi országgyűléseken alkotott vallásügyi törvények, továbbá a békekötések és koronázási oklevelek alapján a királyi leiratokkal megegyezően kívánták a vallásügyi sérelmeket megvizsgálni és elintézni.

A bizottság katolikus tagjai a fenti törvényeket kizárólag az Explanatio Leopoldina (1691. április 2-án, I. Lipót császár és magyar király által kiadott rendelet, amelyben „megmagyarázza” a protestánsoknak, hogy hogyan kell értelmezni az 1681. és 1687. évi országgyűlés vallásügyi törvénycikkeit – a szerk. megj.) értelmében voltak hajlandók elfogadni a tanácskozás alapjául.

Az uralkodó eközben a protestánsok újabb panaszairól – templomok elvétele, lelkészek, tanítók elűzése, egyházi javak elkobzása – kap megkereséseket. Ekkor a király parancsára gróf Koháry István a fenti panaszok kivizsgálására (Folytatás a 8. oldalon)

Klinikai tünetek: a személy gyanakvó, összeesküvés elméleteket „gyárt” saját személyével kapcsolatban, melyet rendkívüli logikai felépítés jellemez. E személyiségzavarban szenvedő egyén érzékeny, bizalmatlan, veszekedős, makacs, merev és öntelt. Állandóan attól tart, hogy becsapják, kihasználják, emiatt bizalmatlan másokkal. Életéből hiányoznak az igazi barátok. Titkolózó, saját lényét rejtető magatartás jellemzi. Még az ismerős emberek is megbízhatatlannak tűnnek számára, vagy irigy, féltékeny rájuk. Védekezési mechanizmusa, hogy saját elfogadhatatlan impulzusait, rejtett vágyait, álmait, tudattalanját vetíti másokra. Nincs humorérzéke, képtelen az öneleedt élvezetekre, sőt hajlamos a veszekedésre, perlekedésre, féltékenységre, emiatt kapcsolatokat veszít, izolálódik. Igen érzékeny a megszégyenítésre, illetve megalázásra. Állandóan valami rosszat gyanít, ezért folyamatosan pásztazza környezetét, figyel, megfigyelteti. Állandó feszültségben él, képtelen megnyugodni, relaxálódni. Hűvös, érzelmetlen, irigy, büszke.

„Brit kutatók szerint a paranoia sokkal több emberre jellemző, mint ahogy azt eddig az orvosok gondolták. Egy virtuálisan szimulált utazás a londoni metrón megmutatta, hogy a tünetek minden harmadik embernél jelentkeznek.” (internetes hír)

Típusai

Van olyan, aki abban a téveszmében él, hogy őt egy személy (egy híresség, de akár a felettese, vagy más tekintély) intenzíven szereti. Van, aki nagyzási hóbortban szenved, és azt gondolja magáról, hogy rendkívüli képességgel, tehetséggel rendelkezik.

Van, aki féltékeny, agresszív és korlátozó magatartást gyakorol élettársával, barátaival szemben azok vélt hűtlensége miatt. A leggyakoribb típusa az, aki türelmetlen, indulatos, agresszív (pl. a hatóságokat ostromolja a beadványaival) üldöztetési, megfigyeltetési rögeszméi vannak. És élnek köztünk olyanok is, akiket fertőzőttségi téveszmék gyötörnek. Takarítanak, fertőtlenítenek, gyakran mosnak kezét, képzelt betegek (hipochonderek).

Az ebben a személyiségzavarban szenvedőkre a logikusan felépített, **téveszme-rendszer** a jellemző. Impulzívak. Visszatartás, konfrontáció hatására agresszívek.

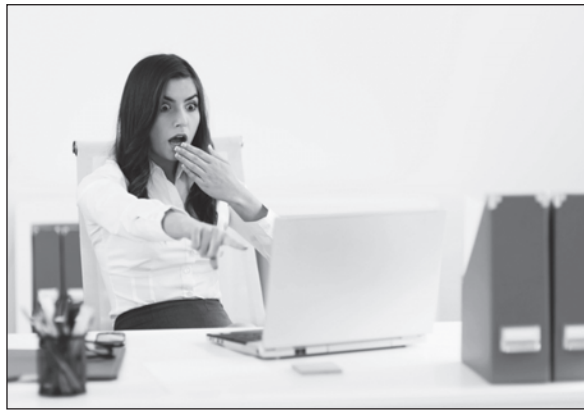
Sok minden lehet a kiváltó oka: érzékszervi (látás, hallás) károsodás, idegen nyelvű környezet, elszigeteltség, rejtett

„Legyen gondod önmagadra...” (1.) Paranoid személyiségzavar

kisebrendűségi komplexus, traumatizáló, stresszel teli életesemények (terhelt gyermekkor, háború), alkohol- és kábítószer használat, hiperszenzitív személyiség stb.

Mihez kezdünk?

Ha egy ember azt érzi, hogy nem fogadták el, nincs biztonságban, védettségben, megérintve (testben, lélekben), nem tapasztal hitelességet, melegséget és gyöngédséget, mely iránt mély igénye

van, akkor számára az sem nyújt vigaszt, ha jó szándékkal az elfogadó Istenről beszélünk. A rövidre zárt, kontextusát vesztett értelmezésben teológiailag elvész Krisztus emberré válásának üzenete. Jé-

zusban az apai, anyai, felebaráti szeretet üdvtörténeti jelentősége kap megerősítést, elismerést. Ezen a szereteten keresztül tapasztaljuk meg Isten szeretetét. A Mennyei Atya elfogadó szeretete csak akkor válik hihetővé az Ige hallgatója számára, ha talál hozzá támpontokat a konkrét emberi érintkezésben. Az elfogadó Istenről szóló központi teológiai tanítás egyáltalán nem választható szét az emberek által kapott figyelem, biztonság, védettség, érintés, hitelesség, melegség, gyöngédség és feltétel nélküli elfogadás egészen konkrét élményétől és tapasztalataitól, sem sajnos azok hiányától. A gyermekkori, de bármikor elszennvedett traumatizálás életfogytiglan tartó, félelmetes, helyrehozhatatlan következményekkel járhat.

A paraklétikus lelki-gondozás lehetősége ez esetben: biztonságot nyújtó légkör kialakítása, beleérző megértés, hitelesség, s a testi-lelki-szellemi-érzelmi valóság képviselése. Kulcsszó: bizalom!

Drenkó Zoltán

Különleges szereped a kamasz életében (3.) Mikor, hogyan, miről beszéljessünk?

A kérdéseid is kifejezik, hogy mi fontos neked. Ha a kamaszod azt látja, hogy igazán meg akarod őt ismerni, és nem azért teszel fel neki kérdéseket, hogy miután megnyitotta előtted az ajtót, végre elmondhasd a véleményedet, akkor egy idő után el fogja hinni, hogy ez az idő tényleg az övé, róla szól, nem a te „érdekeidet” szolgálja. Amikor kérdéseket teszel fel neki, akkor arra készíted, hogy megnyissa agyában a régebben elmentett fájlakat, és megtanulja, hogy lehet tartalmukat a való életben alkalmazni.

Előre határozd el, hogy nem mondasz véleményt semmi olyasmiről, amiről nem kéri ki a véleményedet, hogy nem javítod ki a szóhasználatát, a gondolkodásmódját, nem kritizálsz a megjegyzéseit és a véleményét, és szánd el magad, hogy a következő néhány év alatt alaposan megismerd a gyereked gondolkodásmódját és személyiségét.

És amikor együtt vagytok, felejtsd el a kioktató hozzáállást! A kamasz már kinőtt

abból a korból, hogy direkt módon tanítgassd; helyette kezd el az életre való felkészítését! A tanítás időszaka lezárul, amikor a gyereked a kamaszkorba lép. Amire addig meg tudtad tanítani, amit a születésétől a kamaszkoráig el tudtál ültetni a fejébe és a szívébe, az lesz az alap, amire a továbbiakat építheted. Most annak az ideje kezdődik, hogy segíts neki alkalmazni mindazt, amit korábban megtanítottál neki.

Akkor mond el a véleményedet, amikor a gyerekednek eszébe jut, hogy megkérdezze. Amikor kérdez, akkor tényleg kíváncsi a bölcsességre és a meglátásaidra és azért kérdez, mert a korábban együtt töltött idő és a viselkedésed alapján végre megértette, hogy kíváncsi vagy rá, értékeled őt, és elég fontosnak tartod ahhoz, hogy a drága idődet is rá szánd. Kezdi elhinni, hogy valóban vele törődsz, hogy megbízhat benned.

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

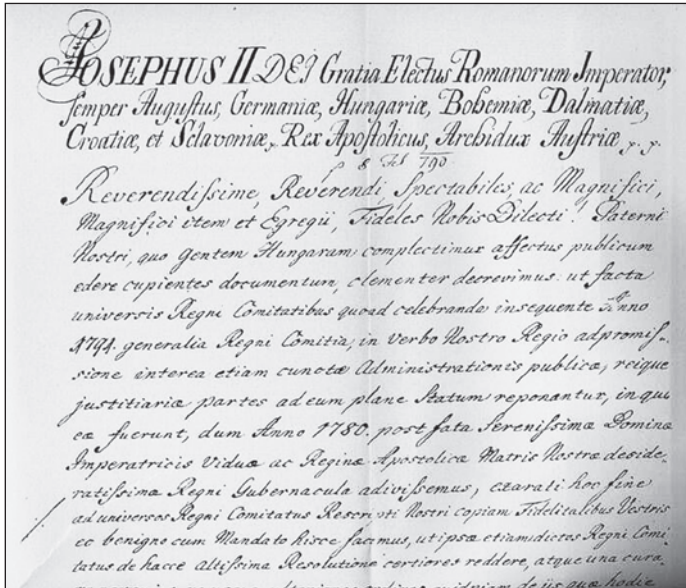
(Befejezés a 6. oldalról)

a vármegyékben tanúmeghallgatásokat rendel el. A Felső-Dunamellékről, Pozsony vármegyéből ismerünk néhány vizsgálati jegyzőkönyvet. (A csaknem 300 éve porlepte anyag még napjainkban is történelmi kuriózumnak számítana!) A kihallgatott tanúk (katolikusok is) nagyobb része a protestáns egyházak mellett vallott. A vegyes bizottság ülései Pesten és Pozsonyban zajlottak,

Háromszáz éve annak... – Az 1715. évi pozsonyi országgyűlés XXX. törvénycikke

natokat, s maguk végezhessek egyházi ügyeiket (áttérések, házasság, kereszt-ség). 7. A lelkészek, tanítók számát – akár az artikuláris helyeken, akár mássutt – ne korlátozzák. 8. A magyar protestánsok hozhassák be hazájukba a külföldön kinyomtatott könyveiket, s a lefoglaltakat adják vissza. 9. Az ország

gyomlálják az eretnekséget az 1550. XII. törvénycikkely értelmében, és a római katolikus egyháznak a régi állapotába való visszahelyezése által az ország meg fog szabadulni ellenségeinek tevélygéseitől. Ha ez nem történik, vége a békének és a nyugalomnak. Gróf Erdődy Gábor egri püspök kiadványa, hogy a király vallása örök időkre szabályozza az alattvalók vallási meggyőződését, csak fokozta a fékevesztett felekezeti szenvedélyt.

II. József rendelete

de munkájuk eredménytelenségét látva, mindegyik fél külön felterjesztést tett az uralkodónak.

A protestánsok tizenegy pontja

A bizottság protestáns tagjai 1721. április 17-én a következő tizenegy pontban foglalták össze a teljes vallási béke megteremtését szolgáló kéréseiket: 1. Az országban mindenütt legyen szabad a vallás gyakorlata mindenkinek, akár nemes, akár jobbágy. 2. Mindenki szabadon járhasson (akár a földesurak udvari templomaiba, vagy más helységekre) istentiszteletra, s ezért senkit ne büntessenek meg. 3. Senkit ne kényszerítsenek hite elhagyására, változtatására, senkinek a vagyonát ezért el ne vegyék, senkit hivatalából ezért el ne mozdítsanak. 4. A protestáns hitre áttért nemes vagy jobbágy (és az áttértő lelkész) ne kerüljön katolikus, püspöki törvényszék elé. 5. A földesurak jobbágyaik lelkiismeretén ne uralkodjanak, ne úgy legyen, hogy akié a föld, azé a vallás. 6. A protestánsok választhassanak püspököket, tarthassanak zsi-

lakosai közül vallásáért senkit ne háborgassanak. 10. A protestánsoknak ne kelljen részt venniük vallásukkal ellenkező szertartásokon (körmenetek), s ezek elmulasztásáért ne büntessék őket. 11.

A protestánsoknak ne kelljen a Boldogságos Szűz Máriára és a szentekre esküdni hivatalba lépéskor.

A katolikusok javaslata

A bizottság katolikus tagjai kellő alapossággal fogalmazták meg a királyhoz intézett felterjesztésüket: szerintük a Birodalom nyugalma és lakosságának egyetértése nem áll másban, mint a vallás egységében. Ezért a protestánsokat ki kell irtani. Egy pásztornak, s egy akolnak kell lenni. A vallás egysége az ország ereje, a vallás különbözősége az ország veszte. Remélhető, hogy Magyarországon ki-

Amikor veszni látszott minden

A bizottság munkája nem hozhatta meg a vallási békét, így a vallásügy teljesen a mindenkori király hatáskörébe került. Az 1724-ben felállított királyi helytartótanács protestáns ellenes fellépése, majd a hírhedt III. Károly-féle vallásügyi rendelet a gyűlölet hatalmi stafétáját adta tovább a 40 évig uralkodó Mária Teréziának.

S amikor már csaknem minden veszni látszott, váratlanul megjelent a kalapos király, II. József és az ő 1781-es Türelmi rendelete, a 18. századvégén is bizonyítva ezzel egy sok ezer éves igazságot: Isten Ura a történelemnek!

Nagy Lajos

Ne felejtse el!

**Testvér! Mikor mondogatod, hogy
Én is magyar református vagyok,
Néha eszedbe jutnak-e
A prédikátor gályarabok?**

**Tebenned bízunk eleitől fogva,
Éneked alkalomról alkalomra,
Hogy énekelhesd himnuszodat,
Érte is szenvedtek az elhurcoltak.**

**És testvér, vajon miért van az,
Hogy papostól, tagostól,
Kezdjük elfeledni a reformációt,
És alig hallunk róla prédikációt?**

**Kezdjük elfeledni a sok ütést,
Melyet emberek viseltek el a hitért.
Negyven prédikátort, ki szenvedett,
Hogy ma is reformátusok lehessenek.**

Bödök Dénes

Stuttgartban zajlott az idei Kirchentag

Az immáron 35. alkalommal megrendezett Német Protestáns Egyházi Napoknak június 3-tól 7-ig Stuttgart városa adott otthont, s a több száz helyszínen, több ezernyi program várta az ide zárandókat. Egyházunkat tizenkilenc személy képviselte: Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok, hét lelkész, három tanárnő és hét gimnazista. A Kirchentag idei „mottója” a 90. zsoltár 12. verse volt: „*hogy bölcs szívhez jussunk*”.

Az út szervezését már hónapokkal a rendezvény előtt megkezdte egyházunk külügyi tanácsosa, Palcsó Attila hetényi lelképásztor. A napi programmennyiség szinte zavarba ejtően sokrétű és sokszínű volt, ám éppen ebből kifolyólag, mindenki megtalálhatta a számára legvonzóbbnak, legmegfelelőbbnek vélt alkalmakat, ahol új ismeretekkel, hittel gazdagodhatott. A reggeli órától egészen a késő estig tartó „zarándoklás” alatt a város kultúráját, történelmét is megismerhettük, hiszen a kétévente megrendezett fesztivál méretéből az is adódik, hogy a főként a Német Evangélikus Egyház szervezésében lebonyolított egyházi napokba az épp aktuális helyszínül szolgáló város is szervesen bekapcsolódik. Stuttgart a maga óvárosi részével és gyönyörű épületeivel, valamint harminckilenc múzeumával és huszonkilenc színházával – még német viszonylatban is – erős kultúra ápolását tekintve. Ugyanakkor a tömegközlekedés kiépítettségéből kifolyólag kevés alkalmasabb várost választhattak volna helyszínül, hiszen a programok közti átjárásokat rendkívül gyorsan és szervezeten lehetett lebonyolítani.

Küldöttségünk általában egy nagyobb csoportban, de többször szétszakadva egymástól egy-egy közös istentiszteleten, alkalmon kereste a legérdekesebbnek, legvonzóbbnak vélt programokat és helyszíneket, s a mintegy három és fél nap alatt így vehettünk részt számos alkalmon, amelyek életünket gazdagították, s amelyekről a teljesség igénye nélkül röviden számolunk be.

Mindenekelőtt, a felállított nagysátrak egyikében a rajnai egyházkerület képviselőivel találkoztunk, akik egyházunk küldöttségének ottlétét is támogatták, s egy rövid ismerkedés után tartalmas beszélgetésekre, valamint közös fotózkodásra került sor. Egy esti istentisztelet alkalmával a fellbachi városrészben található Pauluskirchében német-magyar úrvacsorás istentiszteleten vehettünk részt, a többnyire több mint 700 kilométer távolságból odaérkezőkből álló többszáz tagú gyülekezet Gáncs Péternek, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-

püspökének tartalmas és szívhez szóló igehirdetését hallgatta meg, amelyet közös úrvacsora és a gyülekezet szeretetéből fakadó vendégség követt.

Csütörtökön a késő esti órákban a város főterén több ezer ember vett részt a napot záró istentiszteleten, majd másnap mindenki újult erővel futhatott neki az előtte álló napnak. Jártunk a Magyar Evangélikus Diakónia standjánál is, ahol Gáncs Péter püspökkel egy beszélgetést hallgathattunk meg. Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület elnök-püspöke pedig egy Luther Márton életéről készülő animációs sorozatot mutatott be.

Később együtt énekelhettünk egy magyarországi evangélikus fiatalokból álló rögtönzött zenekarral is, örvendezve, hogy együtt dicsőíthetjük az Urat. A Magyar Evangélikus Diakónia az este folyamán még egy gulyásosztásra is meghívott bennünket.

Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok meghívott vendégként egy nagyszabású fogadáson is részt vett a stuttgarti városházán, ahol több német miniszternek, a város polgármesterének, valamint vallási vezetőknek és képviselőnek a társaságában egy tartalmas estét tölthettek el.

Könnyedebb programként a város történelmével szorosan egybenőtt Mercedes és Porsche autómárkák világhírű mú-

A szofisztikált nő címmel hallgathattuk Stuttgart egyik legismertebb és legkedveltebb keresztyén énekesnőjének és zenekarának a koncertjét.

A felsorolt alkalmakon kívül számos apróbb találkozásban, élményben is részünk lehetett, hiszen a harminc darab kb. negyed futballpálya méretű nagysátor rengeteg lehetőséget kínált nap mint nap a „szabadidő” kitöltésére.

Vasárnap már a reggeli órától a szó legszorosabb értelmében özönlött a tömeg a záró úrvacsorás istentiszteletre, ahol egy templomformában felépített nagy színpad szolgált az igehirdetés, a kórus és a zenekar székhelyeként, akik a több tízezer emberrel már az istentisztelet előtt tanították az énekeket a kiosztott énekeskönyvekből. Az igehirdetés fő mondanivalója az 1Kir 3,5–15, Salamon álma alapján arra irányította hitünk „szemét”, hogy az engedelmes szív és az Istentől jövő értelem és bölcsesség ma is értékesebb minden világi kincsnél, mert nem múlandó, hanem maradandó értékeket táplál az ember életében.

Az igehirdetést közös mozgó úrvacsora és a köszönetnyilvánítás követte, melyből kiderült, hogy Stuttgart mintegy 400 iskolája és több mint 4000 családja fogadott vendégeket elszállásolásra, valamint hogy Isten segítségével 2017-ben Berlin ad majd otthont a 36. német egyházi napoknak.

zeumaiba is ellátogattunk, valamint néhányan a társaságból a festői szépségű 11. században épült Hohenzollern kastélyt vették szemügyre. A „magyar református” szemnek és fülnek kissé idegen volt a Dávid életét feldolgozó modern rockopera és az Ábrahám életét bemutató heavy metal opera. Kissé könnyedebb volt az a dzsessz-istentisztelet, ahol Billie Holiday születésének 100. évfordulójára

Köszönet és hála van bennünk, elsősorban a Mindenható Isten felé, Aki gazdagított bennünket ezzel az élménnyel, úttal, ugyanakkor megerősödtünk abban az elhívásban is, hogy bár Isten ege alatt sokfélék vagyunk, de Krisztus hű katonáiként egy cél vezérel mindannyiunkat e világban, hogy arról a Krisztusról valljunk, Aki életét adta értünk.

Édes Ákos

Tizenöt évvel ezelőtt, 2000. május 14-én ünnepélyes keretek között lett átadva és felszentelve a jókai Jó Pásztor Háza Gyermekotthon. A kapunyitási ünnepségre több száz vendég érkezett, sokan Németországból, azokból a gyülekezetekből, amelyek adományaikkal segítették az otthon rekonstrukcióját és a kezdeti kiadásokat is fedezték.

Az ünnepi szertartáson az ígéhirdetés szolgálatát egyházunk akkori püspöke, Erdélyi Géza végezte. Az ünnepélyes kapunyitásra ma már csak kevesen emlékeznek, hiszen a gyermekotthon munkatársi közössége is csaknem teljesen kieserelődött, az akkori gyermekek felnőttek és már rég elhagyták az otthon falait és az adakozó kedvű testvérek közül is sokan elhagyták már ezt a múlandó világot. (Az akkori jelenlévők közül már eltávozott az otthon társalapítója Uwe-Martin Schmidt missziós lelkész, Mikó Jenő pozsonyi lelkész, egykori püspök, Herbert Becker, a Neukirchener Mission egykori vezetője, Hoppel Armin németországi missziós prédikátor és Puskás Ferenc, a jókai gyülekezet egykori ígéhirdetője.)

Emlékezünk a kezdetekre és ez a fajta visszatekintés egyben bizonyágtétel azoknak, akik nem voltak ott a kezdeteknél. Tizenöt év, noha nem nagy idő, de nekünk, itt a Jó Pásztor Házában mégis hosszú időnek tűnik, mert a tizenöt évvel ezelőtt elkezdett gyermekvédelmi és gyámügyi szolgálatunk azóta is permanensen zajlik. Tehát nincs „borkaszezon”, vagy kényszerpihenő, hiszen Isten gondviselő kegyelme sem korlátozódik bizonyos időszakra, vagy napokra, hanem állandó és örök, így megtapasztalható a nap huszonegy órájában.

Gyermekek érkeztek és gyermekek távoztak. Sokan örömmel lépték át az otthon kapuit, mert bíztak abban, hogy itt átmeneti otthonra lelnek, de ma már egyre többen vannak olyanok, akik sírva érkeznek, mert számukra jobb lenne abban a közegben, ahol nincsenek megteremtve még az alapvető életfeltételek sem.

Az elmúlt tizenöt évet nehéz lenne egy lapon értékelni, szakmailag szinte lehetetlen is, mert amint az életnek az egyik jele a fejlődés, akképpen a Jó Pásztor Háza (mint intézmény) szintén egy nagy és folyamatos fejlődésen megy keresztül. Az elmúlt tizenöt év alatt is gazdagodtunk, felújításokat hajtottunk végre, korszerűsítettünk, modernizáltunk, új infrastruktúrával láttuk el az otthont. A hazai könyv- és számviteli előírásoknak és rendelkezéseknek eleget téve, a gyermekotthont működtető Jó Pásztor nonprofit szervezet

JUBILÁLT A JÓKAI JÓ PÁSZTOR HÁZA A gyermekotthon elmúlt tizenöt éve

könyvelése átlátható és transzparens, évente független könyvvizsgáló hitelesíti azt. Szakmai téren az egyes hivatalokkal, szervezetekkel és intézményekkel korrekt kapcsolatot tartunk fenn, mivel a kapcsolattartás elengedhetetlen része annak a multidiszciplináris együttműködésnek, amely a gyermekek maximális fejlődését, szocializációját és a róluk való sokrétű gondoskodást hivatott előmozdítani. A Szlovákiában 2005-ben érvénybe lépett gyámügyi törvény alapján a gyermekotthon akkreditált intézményként működik, immár harmadik alkalommal kaptunk engedélyt arra, hogy az érvényben lévő jogszabály alapján gyámügyi és gyermekvédelmi szolgálatot végezzünk a bírósági döntések alapján hozzánk került gyermekek pótgondoskodása érdekében.

Tizenöt év eltelt a kapunyitás óta, de az Úr Jézus Krisztus szavait komolyan véve, továbbra is valljuk, hogy szolgálatunknak, nevelői munkánknak akkor van értelme, ha minden egyes tevékenységünkre és minden egyes nálunk zajló eseményre és jelenségre vertikális szemszögből tekintünk. Jézus maga mondja: „*Aki az ilyen kisgyermekek közül egyet is befogad az én nevemben, az engem fogad be; és aki engem befogad, az nem engem fogad be, hanem azt, aki engem elküldött*” (Mk 9,37). Tizenöt év tapasztalata az, hogy az Úr nem a „kékszemű, aranyos és okos” kisgyermeket küldi, hogy mi azokat az Ő nevében neveljük, hanem az Ő nevében fogadjuk be azokat, akik sokszor a saját családjaik számára is elviselhetetlenek. A mai családokban sokszor a szülő számára jelent terhet és nyűgöt a gyermek, hiszen az ilyen szülőknek még magukat sincs erejük elhordozni. Gyermekek érkeznek hozzánk, akiknél rövid időn belül diagnosztizálható a figyelemzavar és a hiperaktivitás. A szomatikus rendelkezések mellett egyre többen magzati alkohol szindrómával érkeznek, mivel a diszfunkcionális családokban az anyák zöme a terhesség ideje alatt is alkoholizál és dohányzik. Van olyan, hogy a hozzánk került gyermeknek elvonási tünetei vannak, ami aztán determinálja egész további sorsát.

Jézus nevében fogadjuk be azokat a gyermekeket is, akik gyakorlatilag analababáták – noha egy információs társadalomban élünk. Hit által gondoskodunk azokról a gyermekekről is, akik önerőből nem tudnak megszabadulni megkötözöttségeikből, így sztereotip, repetitív, beszűkült aktivitásaiktól és érdeklődésüktől.

Fejlődésüknek progresszívnek kellene lenni, azonban emocionális és szociális zavarai nagyban gátolják komplex fejlődésüket, nevelhetőségüket és társadalmi integrációjukat. Ehhez fékező tényezőként hozzájárul még posztmodern világunk hedonista életszemlélete és a virtuális világ kísértése, amely megfertőzi még a legkisebb gyermekek lelkét is.

Tizenöt éves a jókai gyermekotthon, hálásak vagyunk, mert emlékezhetünk, hálára indít maga az a tény is, hogy a Jó Pásztor Háza nem állami intézményként, komoly tényezőként van jelen a hazai gyámügyi munkában és maga az intézmény számtalan egyetemi hallgatónak biztosított a szakmai gyakorlat megszerzéséhez lehetőséget. Ahhoz, hogy Jézus nevében fogadjuk be a jelen társadalom kicsinyeit (mindazokat, akikről nem tudnak, vagy nem akarnak saját családjaikban gondoskodni), szakmai felkészülés és fejlődés szükséges. Ugyanakkor a mindennapok megéléséhez és magához a szolgálat végzéséhez pedig alázat és elkötelezettség szükségeltetik, ennek pedig élő és dinamikus hitből kell fakadnia.

Az évforduló alkalmából nem rendeztünk nagyszabású ünnepséget. Csendes, családi hangulatú megemlékezést tartottunk, amely nélkülözte a pompát és a fennköltiséget. Emlékeztünk azokra is, akik már nincsenek közöttünk, így a gyermekotthon alapítójára Uwe-Martin Schmidt missziós lelkészre is, akit immár hét esztendeje nélkülözünk. Testben már nincs közöttünk, de az általa megfogalmazott szervezeti és működési alapelveket és egyéb rendelkezéseket továbbra is tiszteletben tartjuk, szellemi hagyatékát ápoljuk, amely reményességünk szerint bizonyágtétel lehet sokak számára.

Ravasz László egykori püspök szerint: „*a család az ember számára az a legkisebb közösség, ahol megéli a mindennapjait, leéli az életét, vagy mondhatnánk azt is, hogy a család az a legkisebb gyülekezet, ahol az ember gyakorolhatja hitét, a legőszintebben és a legszemélyesebben lehet hívő.*” Ezek a gondolatok inspirálnak bennünket, hogy ha már gyermekeink nem is élvezhetik a családi fészkek melegét, de megtérve mindabból az állapotból, amelyben vannak, lehetnek új emberekké, lehetőségük van mássá, jobbá, emberebbé, egyszóval krisztusivá lenni. És az ilyen krisztusi élet mer majd családot vállalni, felvállalni és elhordozni másokat.

Gasparez Tihamér

A keresztyénüldözés minket érő hatásairól szeretnék szólni. Ez nehezen észrevehető, mert nem elpusztítani akar, hanem először átformálni, s utána majd elpusztulunk magunktól is.

Az Európai Unió keresztyénüldözése ott kezdődik, hogy az egyházat egyénekből álló szervezetnek tekinti. Egyenrangúvá degradálja a kiskertészekkel, a bélyegyűjtőkkel, vagy éppenséggel a szírványszínek alatt felvonulatókkal. És szépen lassan kiradírozza a szívekből és lelkéből a keresztyén egyház krisztusi szuverenitásának tényét. Beszorulunk az állami szabályozások közé. Már ma sem lehet kifüggeszteni a választók névjegyzékét, és nem lehet úgy anyakönyvet vezetni, mint korábban, mert sérülhet a személyi adatok védelme. Az egyház nem gazdálkodhat úgy, mint korábban, mert az már „vállalkozásnak” számít. Lassan a templomainkba tűzoltó-berendezéseket, meg „vészkijárat” feliratokat kell felszerelni,

Amikor az ember azt gondolja...

Egy kedves barátnóm dédmamájának volt a szavajárása, mikor valami nagyon megdöbbenette: ez a világ megérett a pusztulásra! Ez jutott eszembe, mikor a minap egy Kínáról készült dokumentumfilm-sorozat egyik részét láttam a televízióban. Szépség, bármi áron, ez volt a címe.

Fiatal lányok beszéltek benne lelkesen, hogy mennyi plasztikai műtétet vállalnak csak azért, hogy szebbek legyenek. De nem ám ázsiai módra! Dehogy! Ők európaiak akarnak lenni. Szőke, kék szemű, 170-180 cm magas európai nők.

Miért vagyunk mi, európaiak ennyire vonzóak az ázsiai nők számára, hogy odadobják ferde vágású szemüket, fekete, egyenes szálú hajukat, alacsony, törékeny termetüket? Hiszen a saját raszszuk jegyeit tagadják meg...

És ami még ennél is megdöbbenőbb, hogy a vállalatok vezetői is ezt sulykolják beléjük: változz meg, légy szebb! Szép, szimmetrikus arcú, magas nőket vesznek fel. Nem elég a diploma, a szakértelem, szépnek kell lenni. Így lehet még jobban eladni a kínai gazdaságot. Kínában soha nem látott magasságokban szárnyal a plasztikai sebészet. Rutinműtét a szemvágás, az orrplasztika, a bőrfehérités, az ajakalakítás. És a láb-hosszabbítás. Ennél a műtétnél a sípcsontot elvágják, a darabok közé tüket ültetnek, hogy a csontok ne forrassanak össze, majd a lábakat egy konstrukcióhoz rögzítik. A hézagot pedig a csontszövet majd szép lassan kitölti. A konstrukciónál pedig a csontok deformálódnak, a csontok defor-

Ez is keresztyénüldözés

mert egyesek fejében az Isten háza egyenértékűvé lett a közösségi helyiségekkel, kultúrházakkal. És rövidesen eljön majd az a pillanat is, amikor az egyneműek „házasságát” kellene – állami és társadalmi nyomás révén – egyházilag is szentesíteni. S hogy mi lesz a következő lépés? Minden bizonnyal az, hogy „ne beszéljünk már annyit a bűnről, mert az sérti az emberi méltóságot”. Egy szigorúan igei prédikáció, előbb vagy utóbb felér majd egy „gyűlöletbeszéddel”, amiért büntetés jár. És ennek az átformáló üldözésnek a következménye az lesz, hogy nem fog az egyház Jézus Krisztusról sem beszélni, mert az sérti majd a mai farizeusok kényelmes életberendezkedését. Mindezt az alattomos és agymosó folyamatot is keresztyénüldözésnek tartom.

Egyházunkra nézve nagy feladat a józan igei látás és a krisztusi bátor kiállás az

egyház szuverenitásának védelme érdekében. Lassan ki kell mondani, hogy hol legyen a határa az állami, a társadalmi és az európai uniós átformáló beavatkozásnak. Hogy „eddig és ne tovább”! A kihívás nagy, mert a fehérből nem egyszerre akarnak feketét csinálni, úgy, ahogy Líbiában vagy Egyiptomban. Nálunk a szürke árnyalatait használják, s a hozzám hasonló „vészmadarak” szavára csak kevesen adnak, mert sokan nem hiszik el, hogy igazunk lehet. Az egyházunk előtt álló lehetőség adott: azt kell tennünk, amit az előttünk járók tettek: nem engedni és behódolni mindennek, csak azért, mert „az állam megköveteli”, hanem erős hittel és hitvalló vastagnyakúsággal őrizni az egyház szuverenitását, amit Krisztusban kapott, mind az egyéni, mind a közösségi lét lelki szabadságának a munkálására.

Somogyi Alfréd

málódhatnak. És mindezt azért, hogy pár centivel magasabbak legyenek.

Újra és újra felmerül bennem a kérdés: milyen mélyre lehet még süllyedni?

Az az Európa a példa, ahol például a meleg felvonulásán egy férfi nemi szervet rajzolnak Magyarország térképére, amit aztán egy papnak öltözött férfi (vagy transzvesztita, vagy nem tudom ki) mutogat? Ahol a gyerek majd iskolás korában fogja eldönteni, hogy milyen nemű akar lenni? Ahol a könnyű drog legális? Ahol a nemzeti érték lassan föben járó bűnnek számít? Ahol a keresztyén értékrend ósdi, antik holmi? Ahol minden jár nekem, mert megérdemlem? De fő, hogy magasak vagyunk, szőkék és kék szeműek. Már aki, ugyebár.

Isten a maga képmására és hasonlóságára teremtette az embert, Isten akaratával vagy ellen szabadon dönteni képes lényé formálta. Az az ember feladata, hogy gondoskodjék a teremtett világról. Az első emberpár ahelyett, hogy beilleszkedett volna az isteni rendbe, maga akarta megszabni a világban a rendet. Ezért kiűzetett az Édenből. Az ember továbbra is maga akarja megszabni a rendet, újra akarja alkotni magát. Nem jó neki az a rassz, az a kultúra, nyelv és vallás, amibe beleszületett. Nem jó az, hogy Isten „csak” férfivá és nővé teremtette az embert. Nem elég az, amennyit kapott.

„És leszen csillagfordulás megint és miként hirdeti a Biblia: megméretik az embernek fia s ki mint vetett, azonképpen arat.”

Édes Enikő

a lábukat, majd következik egy több hónapos utókezelés: meg kell erősíteni a lábat és újra kell tanulni járni... Tehát a hosszú lábért vállalnak legalább egy éves kinszenvedéssel járó procedúrát – és persze, garancia nincs... Az ízletek tönkremehetnek, a csontok defor-

Kedves Olvasóink! Egy év elteltével ismét készítettünk egy összeállítást testvéregyházkerületünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapjában, a Harangszóban megjelent írásokból.

MINDENNAPI TEOLÓGIÁNK A VALLÁS MINT „JELBESZÉD”

A hit és a vallás egyazon valóság kétféle megközelítése. A hit a belső *tartalom*, a vallás pedig a külső megnyilvánulási *forma*. Ezért kerüljük tudatosan a hitoktatás kifejezést, hiszen a hitet nem lehet tanítani!

Korunk egyik híres teológusa, Gerd Theifien újfajta szemlélettel állt elő. Véleménye szerint a vallásban megélt hit egy nyelv, egy egységes jelrendszer vagy jelbeszéd. Úgy működik tehát, mint az anyanyelv, amelynek ismerete számukra természetes, de használatához nem szükséges, hogy szabályait és bonyolult grammatikáját ismerjük.

Erről a tapasztalatról beszéltek már évszázadokkal ezelőtt a Távolságtól hazaérkező misszionáriusok is. Beszámolójuk szerint a keresztyén misszió legnagyobb akadályát nem az adott ország nyelvének nehézségei jelentették, hanem az, hogy a keleti emberek nem ismerték azokat a szimbólumokat és azt az eszmerendszert, amelyeket az európai keresztyén ember használt.

Számunkra is magyarázatra szorol például Krisztus áldozatának szerepe, hiszen egyházunkban már nem él tovább az öszö-vetségi véráldozat bemutatásának szertartása, mégis Jézus kereszthalála és feltámadása hitünk egyik alappillére. Talán azért is tudtak a korai keresztyének nálunk hálásabb életet élni, mert ők még átértékelték a vér kiontásának és az élet helyettes kioltásának mély értékét.

Egyik mai kolozsvári teológiai tanár képével élve: ha az északi sarkkörön túl élő eszkimóknak a pokol hőségéről kezdünk el beszélni nem biztos, hogy a kívánt elrettentést érjük el, és ne csodálkozunk az értetlenkedő arcokon akkor sem, ha a bárány vérről ott prédikálunk, ahol nem is ismerik ezt az állatot.

Pál apostol, amikor ezt mondta: „görögnek göröggé, zsidónak zsidóvá lett”, vajon nem ugyanerre az érthetőségre gondolt? Az örök, megszentelt tartalmat mindig érthető formában és nyelven kell felmutatni.

Ahány nyelvet ismersz, annyi ember vagy – hangzik a közkeletű mondás. Aki azonban a hit megélésének nyelvét nem ismeri, az nem sokra megy a világ összes nyelvén való szólással sem!

Tokár Sándor

REFORMÁTUS CSALÁD A KERESZTYÉNSÉG IGAZI KÖZPONTJA

A keresztyénség központja nem Jeruzsálemben, Rómában vagy Genfben van, hanem a családban, a keresztyén otthonban található. Ezért is szükséges és jó, ha van istentisztelet, áhítat, közös ima, bibliaolvasás a családban.

Ha lefekvés, altatás előtt a kicsi gyermek jelenlétében több estét követően felolvassuk ugyanazt a bibliai részt, például egy zsoltárt, azt vesszük észre, hogy egyszer csak kicsinyünk mondogatni kezdi a zsoltáros szavait. Számos esti ima szövege is megtanítható, mely nyugtatólag hat gyermekre-szülőre egyaránt.

De a családi körben lezajló áhítatra visszatérve, úgy gondolom, hogy egy átlagos család átlagosnak mondható időbeosztásában erre a legmegfelelőbb alkalom az esti étkezés előtti időszak. Ekkor már mindenki otthon van. Persze, az ideális eset az, ha a közös bibliaolvasásra, elcsendesedésre a reggeli órában is adódik alkalom, az külön biztatást és jó kezdést adhatna a családtagok egész napjának. Az adott ige, üzenet fényében lehetne megélni az egész napot, és a vacsoránál megbeszélhetjük, ki mit tapasztalt aznap.

A családi áhítatnak liturgiája is van! Miért ne lehetne közös énekléssel kezdeni?! Ezt követheti a bibliaolvasás valamilyen rendnek, beosztásnak megfelelően: bibliaolvasó kalauz; a Biblia egy év alatti elolvasásának beosztása szerinti, napi rész, illetve ebből a részből egy kiválasztott részlet. A családi áhítat fontos eleme az ima. Sokat segít, és nevelő hatása van a valós helyzetekre, öröme, bánatra, próbára, vizsgára, elvégzendő munkára reagáló imának. Ha eddig nem volt, most legyen szokás családkunkban a közös áhítat! Tapasztalni fogjuk a nehéz helyzetekkel való nyugodtabb szembenézést, és az aggodalmak fokozatos háttérbe szorulását.

Ghitea-Szabó József-Levente

HARANGSZÓ

EGYHÁZ A VILÁGBAN EGYRE TÁVOLABB A KERESZTYÉN EURÓPÁTÓL

Az alapvető emberi jogok védelmével indokolta Ulrike Lunacek osztrák EU parlamenti képviselő azt a jelentést, amit a szexuális kisebbségek védelmében terjesztett az Európai Parlament elé, ahol februárban meg is szavazták azt.

A jelentés összeállítója után Lunacek-jelentésnek is nevezett anyag célja a „szexuális másság” védelme a kirekesztés és megbélyegzés ellen. A nemes és hangzatos indoklás ugyanakkor egy erőteljes jogi lépés a „szexuális másság” hivatalos elfogadtatására az EU tagállamokban, ami a jelentés megszavazásával immár nyílt szembeszállás a klasszikus társadalmi értékekkel.

Az EU eddig is minden eszközt megragadott arra, hogy kinyilvánítsa függetlenségét a keresztyén értékrendtől, aminek első lépése a keresztyén szellemi alapok megtagadása volt az EU alkotmányában 2004-ben. Nemrég pedig az Estrela-jelentés szerette volna hivatalosítani az abortuszt, mint a nő alapvető emberi jogát, de erős keresztyén tiltakozás nyomán végül ez a jelentés nem lett elfogadva. Egyelőre.

A most elfogadott Lunacek-jelentés bár nem kötelezi az egyes tagállamokat, de az új törvény által előírja: az azonos nemű párok élettársi közösségét, bejegyzett élettársi kapcsolatát vagy házasságára vonatkozó jogszabályokat a tagállamoknak el kell ismerniük, ha más tagállamban elfogadták ezeket a rendelkezéseket. Hasonló módon a most elfogadott szabályozás előírja a tagállamok számára a „szexuális másság” nyilvános felvonulásokhoz, az úgynevezett Büszkeség Felvonulásokhoz (Pride Parade) való jogát, és az állami hatóságok együttműködését rendelik el.

Jogvédő szervezetek ugyanakkor felhívják a figyelmet arra, hogy az új törvény által a „szexuálisan mások” több és kiemeltebb jogtámogatást kapnak, mint az „egyszerű”, „nem más” polgárok.

Visky István

GONDOLAT-JEL IMADISZKONT

Érdekes dolog keltette fel nemrég a figyelmet az Egyesült Államokban, Észak-Karolina Winston-Salem nevű településen. A Mary's Gourmet Diner étteremben 15 százalék kedvezményt kap az a vendég, aki nyilvánosan imádkozik étele elfogyasztása előtt!

Így van ez már néhány éve, de csak nemrég lett feltűnő az eset, amikor is egy, a városban reggeliző, éppen üzleti úton lévő nő csodálkozva vette észre a számlán szereplő „ima-kedvezményt”. Lefényképezte, és a megörökített számlát közzétette az interneten... Ezzel megeredt a világhálón kommentezők billentyűzete. Volt, aki teljesen abszurdnak tartotta, hogy valaki nyilvános helyen, étteremben, idegenek előtt, jól látható módon evés előtt imádkozzon. Megint más arról beszélt, hogy ha a vallásos, keresztyén emberek komolyan is gondolnák, szívből megélnék keresztyénségüket, akkor nem tartaná őket képmutatóknak. Sőt, elismerné, hogy valóban, általuk más lehetne az egész világ. Persze, a kommentező hozzátette azt is, hogy amúgy irracionális dolognak tarja a vallást, de „így legalább lenne valami haszna” is. Máshol arról vitáztak a hírre reagálók, hogy ez diszkrimináció. Miért kell különbséget tenni imádkozók és nem imádkozók között, sőt, az imádkozókat még jutalmazza is?! Igen, az is kérdés lehet, hogy az ebédre betérők miért imádkoznak: az Istennel való kapcsolatuk ápolása miatt, szívből, vagy egész egyszerűen színből, a tizenöt százalék kedvezmény miatt? Önnek, kedves Olvasó, mi a véleménye minderről? Szokott evés előtt imát mondani? Imádkozik nyilvános helyen, akár egy étteremben is?

Az ima magánügy, de látszódnia kell rajtam ez által is, hogy Krisztushoz tartozom. Az evés előtti ima megnyugtat. Az étkezés előtti ima kikapcsolatja velem a tévét és a rádiót, még az újságot is félreteszem. Nagyobb az esély, hogy így az asztaltársakkal is többet beszélgetek evés közben. Imadiszkont. Nem lesz olcsóbb az „imával elfogyasztott” étel, sőt. Értékes lesz minden falat, mert felismerem, hogy Általa megáldott asztalnál költöttem el.

A nyilvános imádkozásnál pedig már csak arra kell figyelni, nehogy képmutatás, farizeusi kérdés legyen belőle. Ezt pedig csak sok és alázatos gyakorlással lehet elérni!

Ghitea-Szabó József-Levente

HARANGSZÓ

A KESKENY ÚTON AMIT Ő MEGÍGÉR, AZT BE IS TELJESÍTI

„Most annakokáért, Uram Isten, amit szóltál a te szolgád felől, és az ő háza felől, teljesítsd be mindörökké, és cselekedjél úgy, amint szólottál” (2Sám 7,25).

Mózes nem viheti be népét az ígért földjére, megáll a Pizgahegy tetején, és legelteti szemét a gazdag földön. Abban a tudatban hal meg, hogy utódja idejében meg fog történni a honfoglalás.

A történelem mintha megismételné önmagát Dávid korában. A király szándéka nemes: méltó hajlékot emelni a történelem urának. Azonban Isten Nátán prófétán keresztül üzeni, hogy ő

nem teheti meg. A király nem lázad a Mindenható akarata ellen, ehelyett imádkozik, hálát ad, amiért utódja, Salamon véghez viheti, amit ő elképzelt.

Az utódokra sok esetben több bízatik, mint ránk. Lehet, hogy mi adjuk az ötletet, mi tervezzük el a legjobbat, a szent dolgok megvalósítását is, Isten azonban jogosan szól bele életünkbe, „megálljt” parancsol, és azt mondja, még nem érkezett el annak az ideje, hogy terved megvalósuljon. Ugyanakkor azt is üzeni Isten, hogy mindig lesznek emberek, akik a te tervedet véghez fogják vinni. Azt szoktuk mondani, hogy nincsenek pótolhatatlan emberek. A Mindenható azonban gondoskodik arról, hogy a neki szentelt terv valakin át megvalósuljon.

Ebben az egyetlen mondatban nemcsak a belenyugvás van benne, de egy nagy kérést is tartalmaz: „cselekedjél úgy, amint szólottál”. Teljesítsd be ígéretedet, legyen majd úgy, ahogy most mondom.

Szabad nekünk a mi Istenünktől ezt kérni. Azonban soha ne kételkedjünk abban, hogy amit Ő megígér, azt be is teljesíti. Megtörténhet, hogy mi nem érjük meg, nyugodtan hajthatjuk majd örök nyugalomra fejünket, mert a neki szentelt élet megtermi gyümölcsét. Valamikor, a kellő időben...

Fodor Lajos

A BÖJT MÉRCÉJE A SZERETET

„Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig építi!” (1Kor 8,1).

Mintegy címként szerepel az idézett vers a 8. rész elején, amelyben Pál apostol a bálványokról, az azoknak szóló áldozatokról, és áldozati lakomákon való részvételről tanít. Ez az egy, rövid megjegyzés nagyon fontos!

Nem egy elhanyagolható probléma a gyülekezetben ez a kérdés, mivel sokak fejében ott motoszkál: akkor most szabad, vagy nem szabad, bűn, vagy nem bűn, ha elmegyek és együtt eszem a pogányokkal? Leülhetek egy lelki asztalhoz a más vallásúakkal?

De miért kell ehhez szeretet? Hisz egyértelmű lenne a válasz: szó sem lehet róla, hogy pogányokkal vagy más teológiát vallókkal együtt egyetek, micsoda kifecamodott közösségvállalás ez? Könnyebb lenne azt mondani: ez tilos! A hamis ismeret sokszor ki is mondatja ezt így velünk.

Ám Pál azt mondja: mi tudjuk, hogy más isten nincs a mi Istenünkön kívül, így a bálványáldozati hús, a lakoma is csak emberi lehet. És amikor így ülök az asztalhoz, így fogyasztom el a lakomat, nem vétkezem, mert ezzel nem annak a bálványnak vagy más tanításnak hódolok, hanem a felebaráttal vállalom közösséget.

De a mércé – mint mindenben – itt is a szeretet. Mert ha valaki megbotráncolna azon, hogy én hívő létemre a pogányokkal vállalom a közösséget (az asztalközösséget is!), és ezzel egy pisálkoló mécsű keresztyén lángját fűjné el benne, akkor inkább álljak fel az asztaltól. Bennem az ismeret megvan, de a szeretet legyen annál is nagyobb!

Nagyon nehéz ez: úgy viszonyulni, hogy azzal ne törjek borsot a másik orra alá. A „hecc kedvéért” hányszor elfeledkezünk az apostoli intésről!

Itt a böjt. Az ortodox nem eszik, a római és görög katolikus tartja a szigorú böjtöt, és azt hiszem, hogy nekem, reformátusnak van ismeretem, és kérkedek azzal, hogy én már pedig eszem! Ez ismeretnek ismeret ugyan, de nincs benne szeretet! Ez felfuvalkodottá tesz. Egyedül a szeretet építi! Szeretetből is lehet böjttöltni.

Varga Botond

Dániel és az oroszlánok

Dániel fiatalkorában még úgy tűnt, hogy minden rendben van. Gazdag volt és okos. Jeruzsálemben, ebben a gyönyörű városban élt. Gyakran imádkozott a templomban. Egyszer aztán katonák jöttek Babilonból. Megostromolták és bevették a várost. Az embereket foglyul ejtették. Dánielt is. Elvitték őket Babilonba. – Itt is lehet úgy élni, ahogy Istennek tetszik – gondolta magában. – Imádkozom, hogy segítsen jó és helyes dolgokat tenni.

Az egyik király észrevette, hogy Dániel nagyon bölcs. Aztán a másik király is, és a harmadik is. Dárius király fontos feladatot bízott rá. Ezért sokan féltékenyek lettek Dánielre a király emberei közül. Összesúgtak, és tervet kovácsoltak. Bementek Dárius királyhoz. – Ó, király – hajoltak meg az uralkodó előtt –, csak te vagy nagy és csodálatos! Nincs nálad hatalmasabb se égen, se földön. Büntess meg mindenkit, aki szerint bárki is nagyobb lehet nálad!

– Milyen igaz! – vélte a király. – Vessék az ilyeneket az oroszlánok elé! – javasolták neki.

– Remek ötlet! Törvényt hozok róla! – határozta el a király. A király emberei elégedetten kuncogtak. Megkeresték Dánielt. Tudták, hol találják. Az ablaknál állt, és Istenhez imádkozott. Megragadták, és a király elé vonszolták. Megvádolták: – Dániel jobban tiszteli az Istenét, mint téged! Vessék őt az oroszlánok elé!

Dárius király összezavarodott. – De hát Dániel a bizalmasom – tiltakozott. – Te hoztad ezt a törvényt. Nem szegheted meg – válaszoltak neki. A királynak be kellett tartania a törvényt. Dánielt az oroszlánok vermébe vették. Hosszú karmok, éles fogak, kitátott, éhes szájak vették körül. De Dániel itt is letérdelt, és csendesen imádkozni kezdett. Isten egy angyalt küldött a segítségére, így nem falták fel az oroszlánok.

Másnap Dárius király a veremhez sietett. Alig mert be nézni. Lehetséges, hogy Dániel még életben van? – Élsz még? – kiáltotta. – Igen – válaszolta Dániel. – Isten vi gázott rám.

Akkor értette meg Dárius király is, hogy Dániel Istene nagyobb és csodálatosabb mindennél és mindenkinél.

Ez a történet a Kicsik képes Bibliája című könyvben olvasható több más ószövetségi és újszövetségi történettel együtt. Az egyszerű nyelvezet, a rövid mondatok könnyen érthetőek és a színes rajzok (amik dominánsabbak a könyvben mint a betűk) tényleg hűen illusztrálják a történeteket.

(Kálvin Kiadó, Budapest 2015)

Nőttél-e gyermekem?

*Atyámnak műhelyében egy ajtót ismerek,
Mit néma áhítattal szemléltem, mint gyereket,
Atyám kezével írva rajt sok jel és vonás
Értelmét csak mi tudtuk, de meg nem érti más.
Mi gyermekek, ha néha betévedtünk ide,
Tanulmányozni kezdtük a sok jelt ízibe.
Világosan kítűnt itt sok érdekes adat,
Hogy évről évre mennyit nőttünk egy év alatt.
S kedvünket még fokozta, ha – mint tette apa,
Tollat s vonalzóát véve, a mérést folytatta,
S befutva jó anyánkhoz, újságoltuk a hírt,
Hogy íme, mind a hányan nagyot nőttünk megint.
– De egyszer – míg anyámnak jelentést így teszek,
Hogy én már innen-onnan felnőtt ember leszek,
Furcsán mosolyg reám, s így szól: „Oh, mondd nekem,
Vajon, mint lelki ember, nőttél-e gyermekem?”*

*Növekszünk mind a korban, míg évet év követ,
Hogy életünk mulandó, s a vég felé siet,
Azt minden óra jelzi, – használjuk jól ki hát,
Mert éltünk itt rövid bár, – örök lesz odaát.
Krisztus kertjébe vagy már beplántálva te itt,
Élted meghozza-e a Lélek gyümölcsseit?
Figyeld meg, hogy Megváltód lágyan és csendesen
Meggkérdi minden este: „Nőttél-e gyermekem?”*

*Ájtatosan figyelve hallom anyám szavát,
Érzem, hogy amit most mond, mélyen szívembe vág,
És bár sok jó tanács üres szó volt nekem
Ez egy szót nem felejttem: „Nőttél-e gyermekem?”*

*A nagyvilágba mentem, hogy férfivá nőttem,
S szülőföldemre vissza évek múltán jöttem.
S hogy ím leszáll az este, és minden elpihen,
Anyám megszólít halkán: „Nőttél-e gyermekem?”
Mint egykor volt, a szíved jó föld-e még vajon,
S van, amit elvettem, áldás a jó magon?
Üres vagy telt kalász-e, mit élted megterem,
Belső hitéletedben nőttél-e gyermekem?”*

*Oh, drága szent örökség, anyám mit rám hagyott!
E szó az élet útján folyvást felém ragyog.
S nem hagy lankadni, esni, ha sötét estéken
Hallom az Úrnak hangját: „Nőttél-e gyermekem?”*

(Németből fordította: Vargha Gyuláné)

Együtműködés a diakónia terén

2015. június 29-én a morva-szlovák határ menti Vsetín adott otthont egyházunk Diakóniai Központja és a Csehtestvér Egyház Diakóniai Központja találkozójának, melynek célja, az áprilisban megvalósult munkalátogatás folytatásaként, egy közös együtműködési nyilatkozat aláírása volt.

A közös nyilatkozat magában foglalja a testvéri szeretet jegyében történő együtműködés kiépítését és fejlesztését, kölcsönösen támogatva a következő szeretetszolgálati területeket: gyülekezeti és intézményszerű diakónia, humanitárius segítségnyújtás, diakóniai képzés, határokon átvivő összefogás a többi diakóniával.

Az együtműködési nyilatkozatot, az SZRKE Diakóniai Központjának igazgatója (jelen sorok írója) és **Peter Haška**, a Csehtestvér Egyház Diakóniai Központjának igazgatója hitelesítette aláírásával.

A Kárpát-medencei református egyházak közös képviselői testülete, a Generális Konvent 2015. június 24-én és 25-én Budapesten tartotta évi rendes ülését, melynek zárásakor az alábbi nyilatkozatot tette közzé:

A Generális Konvent együttérzését fejezi ki a súlyos körülmények között élő kárpátaljai református testvérei iránt, s azon reményének ad hangot, hogy az Ukrajnában kialakult, más ott élő népeket is sújtó válsághelyzetet békés rendezéssel, háború és emberi életek kioltása nélkül lehetséges megoldani. Köszönetét fejezi ki a bajok enyhítését és a rászorulók segítségét szolgáló eddigi adományokért és támogatásokért, egyúttal további összefogásra, segítségnyújtásra buzdít.

Romániában 2014. november 26-án jogerős ítélet hagyta jóvá azt a korábbi bírósági határozatot, amely a – Generális Konvent 2014. évi ülésének is helyet adó – sepsiszentgyörgyi Református Székely Mikó Kollégium újraállamosításáról intézkedett. Az Erdélyi Református Egyházkerület 2015. május 21-én a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához fordult jogorvoslatért. A Generális Konvent jogszerűtlennek, igazságtalannak és méltánytalanoknak tekinti a bírói döntést, és támogatja az egyházkerület törekvését, hogy semmilyen körülmények között nem mond le sem az iskoláról, sem más, az állam által jogtalanul elbirtokolt jussáról – az elkobzott épületekről, földterületekről, anyakönyvekről és levéltári iratokról –, sürgetve egyúttal minden, a kommunizmusban és a jelenkorban elkobzott, államosított és újraállamosított ingatlanának azonnali visszaszolgáltatását.

Ezen a különleges munkatalálkozón egyházunkat **Mikos Annamária** és **Csík György** lelképásztorok is képviselték.

A memorandum aláírását követően a vsetíni központ igazgatója, **Dan Žársky** mérnök, bemutatott egy speciális, akadálymentesített intézményt idősek részére, nappali foglalkoztatót és szociális vállalkozást, melyet a központ működtet.

Abban reménykedünk, hogy Isten segítségével az együtműködés

A Generális Konvent zárónyilatkozata

A Generális Konvent aggodalommal tekint Szlovákiában, Ukrajnában és Romániában azon köznevelést érintő törvények hatályba lépésére, amelyek a szülőföldjükön, anyanyelven folytatható oktatás terén méltatlanul sújtják a magyar közösségeket, és felhívja Magyarország Kormányának figyelmét is a magyar nemzetrezeket ellehetetlenítő intézkedésekre. A Kárpát-medencében működő magyar református intézményekre pedig, a lehető legteljesebb mértékben, egy keresztyén nevelési rendszer tagjaiként tekintünk.

A Generális Konvent tiltakozik a világban sok helyen folyó keresztyénüldözés ellen. A Szentírás szerint Jézus úgy küldi el a tanítványait „*mint bárányokat a farkasok közé*” (Lk 10,3), nem hagy kétséget afelől, hogy Isten szeretete bele fog ütközni az ember szeretetlenségébe. Szót emelünk az erőszak megállításáért, és szüntelenül imádkozunk a nehéz helyzetben levő keresztyénekért, akik hűségesen ragaszkodnak hitükhöz és az isteni szeretethez, és emiatt vagy jogaikról fosztják meg őket, vagy hazájuk elhagyására kényszerülnek, vagy életüket áldozzák. A világ keresztyéneivel együtt imádkozunk, hogy ne próbáltassanak meg erejük fölött, és hogy meggyőződésük a reménység és megbocsátás forrása legyen számukra. Kérjük a világ felelős vezetőit, hogy mindent tegyenek meg az üldözések okainak elhárításáért.

A Generális Konvent az egység kiteljesítése irányában tett lépésként szükségesnek látja, hogy az Egyházalkotmányi Bizottság vizsgálja meg a Nyugat-Európában és a tengerentúlon működő magyar

si nyilatkozat nem csak a hivatalos dokumentumok szintjén marad, hanem valóban elősegíti a növekedést és építően hat majd mindkét fél diakóniájára.

Ibos Henriett

protestáns gyülekezetek közös egyháztestként való reinteegrálásának lehetséges módjait.

A reformáció 500 éves jubileumára készülve a Generális Konvent köszönetét fejezi ki Magyarország Kormányának az emlékevek támogatásáért. Egyúttal fontosnak tarja a magyar református egyház kezdetét jelentő 1567. évi debreceni zsinat 450. évfordulójáról való megemlékezést is, melynek megünneplése fontos része lehet az emlékev programsorozatának. A jubileumi évre minden részegyház egy-egy központi programmal készül, Debrecen pedig – egy nemzetközi kezdeményezés részeként – *a reformáció városaként* kerül majd az európai figyelem középpontjába.

A Generális Konvent üdvözli, hogy megjelenésének 450. évfordulójára megújult szöveggel készülhet el a II. Helvét hitvallás új kiadása. A svájci protestáns városok és kantonok közös hitvallásaként 1566-ban közzétett dokumentumot a magyar református lelképásztorok már az 1567. évi debreceni zsinaton sajátjuként fogadták el, üzenete és tanítása pedig máig aktuális: „*Tanítjuk továbbá, hogy buzgón kell ügyelni arra, miben áll főképpen az egyház igaz és egységes volta, hogy könnyelműen szakadásokat ne okozunk, és ne terjesszünk az egyházban. Nem a ceremóniákban és külsőleges szokásokban áll az, hanem inkább a közös hit igazságában és egységében. A közös hitet pedig nem emberi törvények adták előnkbe, hanem a Szentírás...*” (II. Helvét hitvallás 17,15).

Budapest, 2015. június 25.

EGYHÁZUNK 2014. ÉVI STATISZTIKAI ADATAI

SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ	Pozsonyi egyház-megye	Komáromi egyház-megye	Barsi egyház-megye	Gömöri egyház-megye	Abaúj-tornai em.	Zempléni egyház-megye	Ungi egyház-megye	Nagymihályi em.	Ondava-hernádi egyházm.	
Egyházközségek száma	317	28	32	45	53	44	37	18	25	35
Anyae gyházközség	187	24	26	22	21	23	19	13	15	24
Leányegyházközség	130	4	6	23	32	21	18	5	10	11

EGYHÁZTAGOK SZÁMA	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T. Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.	
Népszámlálás szerint (em-i adatok)	94 451	11 936	18 542	6 543	9 565	13 674	11 488	6 741	4 904	11 058
Nyilvántartás szerint	62 130	10 103	12 740	4 730	5 645	7 738	8 679	4 033	3 944	4 518
Választójogúak	37 906	4 087	7 582	3 430	3 957	5 140	5 543	2 180	2 491	3 496

HITÉLETI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T. Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.	
Istentiszteletek száma	25 685	2 750	3 149	2 616	2 700	3 651	3 355	2 305	1 957	3 202
– úrvacsorai	2 129	212	253	307	326	280	243	114	153	241
Átlagos látogatottság	34	41	41	22	16	36	37	46	45	43
– magyarul	20 140	2 665	3 101	2 525	2 699	3 488	3 287	2 301	0	74
– szlovákul	5 041	64	47	91	1	161	202	4	1 344	3 127
– németül	5	1	1	0	0	0	0	2	0	1
– angolul	3	0	0	0	0	2	1	0	0	0
Keresztelők száma	755	111	158	48	81	87	101	48	39	82
– gyermek	695	95	137	41	77	80	98	48	39	80
– felnőtt	60	16	21	7	4	7	3	0	0	2
– férfi	377	54	85	22	41	47	50	22	15	41
– nő	378	57	73	26	40	40	51	26	24	41
Konfirmáltak száma	634	82	133	55	54	83	93	34	59	41
– férfi	299	34	65	27	28	40	42	18	21	24
– nő	335	48	68	28	26	43	51	16	38	17
Házasságkötések száma	277	40	73	18	19	23	27	14	16	47
– tiszta	71	8	18	7	11	2	13	4	2	6
– vegyes	206	32	55	11	8	21	14	10	14	41
Temetések száma	1 259	183	243	91	157	171	153	77	82	102
– férfi	618	101	118	44	80	79	71	34	42	49
– nő	641	82	125	47	77	92	82	43	40	53
Felnőtt-bibliakör	174	23	25	21	15	32	17	9	13	19
Alkalmak száma	5 215	856	1 097	580	306	673	501	185	370	647
Presbiteri bibliakör	68	8	14	5	4	7	9	15	0	6
Alkalmak száma	410	50	139	29	49	38	37	47	0	21
Ifjúsági bibliakör	60	10	14	2	3	7	9	2	5	8
Alkalmak száma	1 546	374	306	50	49	154	228	21	128	236
Gyülekezeti kórus	89	10	16	11	13	6	13	6	8	6
Alkalmak száma	2 245	289	536	220	298	152	281	153	146	170
Vasárnapi iskola	100	20	21	9	1	13	12	4	5	15
Alkalmak száma	3 296	733	654	278	5	441	347	125	178	535
Firesz-alapszervezet	4	0	2	0	0	1	0	0	1	0
Alkalmak száma	15	0	3	0	0	2	0	0	10	0

EGYHÁZUNK 2014. ÉVI STATISZTIKAI ADATAI

HITÉLETI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Kátémagyarázat	139	18	20	8	15	25	26	11	6	10
Alkalmak száma	2 377	264	374	237	267	468	359	208	49	151
Jegyesoktatás	109	18	21	11	8	12	10	6	4	19
Alkalmak száma	550	88	187	43	25	43	42	17	13	92
Családlátogatás	349	41	60	46	45	41	38	18	18	42
Alkalmak száma	4 379	750	961	554	395	582	459	255	93	330
Kórházlátogatás	196	25	30	22	10	39	24	14	11	21
Alkalmak száma	1 192	273	188	183	28	176	137	54	60	93

HITOKTATÁSI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Iskolai hitoktatást látogatók száma	5124	848	1125	296	612	482	786	457	213	305
– fiú	2505	412	572	132	287	253	394	213	87	155
– lány	2622	439	553	164	325	229	392	244	126	150
– évfolyamonkénti csoportban	1215	179	316	51	187	59	167	248	0	8
– összevont csoportban	3909	669	809	245	425	423	619	209	213	297
Iskolai hitoktatási csoportok száma	541	106	120	31	55	52	83	27	32	35
– évfolyamonként kialakított	145	35	44	7	22	3	13	18	1	2
– összevont	396	71	76	24	33	49	70	9	31	33
Az egyházközség területén működő közokt. intéz. száma	389	66	46	22	31	35	29	13	25	122
– alsó tagozatos alapiskola	86	21	8	6	16	8	11	5	4	7
– teljes szervezettségű alapiskola	187	25	30	11	8	20	15	3	17	58
– középiskola	116	20	8	5	7	7	3	5	4	57
Gyülekezeti hitoktatást látogatók száma	1183	205	174	105	52	170	165	115	85	112
– fiú	559	93	85	35	20	97	75	53	33	68
– lány	624	112	89	70	32	73	90	62	52	44
Hitoktatók száma	306	47	51	38	25	33	29	24	26	33
– lelkész	223	28	37	28	22	25	22	19	16	26
– katechéta	48	7	9	5	3	5	6	5	2	6
– képesítetlen	38	12	5	5	0	3	1	0	8	4

INGATLANOK ADATAI	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Istentiszteleti helyiségek száma	483	47	66	64	72	72	53	30	31	48
– a tárgyalt évben épített	6	0	0	4	0	0	0	0	1	1
– templom	304	26	30	43	54	42	37	18	24	30
– gyülekezeti ház	71	7	13	7	7	11	9	6	3	8
– gyülekezeti terem	133	19	23	14	12	19	20	7	9	10
Épülő istentiszteleti helyiségek	8	0	0	1	1	3	1	0	2	0
Lelkészlakok száma	187	22	26	28	23	25	19	16	11	17
Iskolaépületek száma	79	9	8	17	10	11	6	3	4	5
Gazdasági épületek száma	96	10	18	10	4	18	16	5	6	9
Egyéb épületek száma	110	14	20	17	9	12	17	11	5	5

(Forrás: Zsinati Iroda)

Május 8-án Ipolypásztón a község önkormányzata és a református gyülekezet, Garamsallón a református gyülekezet szervezésében ünnepi istentiszteleten emlékeztünk meg a II. világháborúban elhunyt hősokról, valamint mindkét helyen Kun Ferencz a Rákóczi Szövetség képviselőjében előadást tartott, s Ipolypásztón megkoszorúztuk a hősök emlékművét.

A lelkész, jelen sorok írója a *Zsolt 23* alapján hirdette Isten ígését, majd megemlékezett a jegyzőkönyvek tanúságai alapján a háború eseményeiről. A II. világháborúban Garamsallón 25 lakos vesztette életét, akiknek emlékét egy tábla őrzi a templom falán, melyet 1992-ben készítették. Ipolypásztón a templom előtt egy közös emlékműbe vészték az első és második világháborúban elesettek nevét: huszonhárom nevet. Az emlékmű megkoszorúzásakor első és második világháborús ruhába öltözött fiatal férfiak álltak díszőrséget. Zárszavában a falu polgármestere kiemelte: még ha úgy gondoljuk is, hogy kisembereként keveset tehetünk azért, hogy a háború borzalmaikat elkerüljük, mint

Május 10-e mérföldkőként vésődik be a pozbai gyülekezet életébe. Dukon András helybeli lelkész szeretettel köszöntötte az egybegyűlt ünneplő gyülekezetet, s hálát adott az Úrnak a templom 230. évfordulójáért. E jeles ünnep alkalmán Isten hajléka méltán öltözött új díszbe: a padok át lettek festve és hófehér terítők díszítették a hajlékot.

Az ünnepi istentisztelet történelmi visszatekintéssel vette kezdetét, melyhez Mente Róbert másodgondnok bőszéges jegyzetei nyújtottak nagy segítséget.

Megtudtuk többek közt, hogy 231 éve Papp János, aki a Türelmi rendelet után a pozbai gyülekezet első lelképásztora volt, első szolgálatát az *Ezsd 7,27–28* alapján végezte: „Áldott az Úr, őseink Istene”. Ez az ige többször is elhangzott ünnepi megemlékezésünkön. Kaszai Gyula esperes imádságát követően Fazekas László püspök hirdette az ígét az *1Kor 15,1–2* alapján.

Tanúbizonyossága arról is szólt, hogy Isten hatalommal vezeti népét, és népe terhét vállain hordozza. Isten hajléka pedig az a hely, ahol a teherhordozáshoz erőt meríthetünk, ahol megköny-

Hol sírjaink domborulnak... Ipolypásztó, Garamsalló

példakép, oktató, nevelő, politikus, lelkes, szülő átadhatjuk a jót, szépet, szeretetet gyermekeinknek és utódainknak.

Számunkra a II. világháború már történelem, sokaknak azonban az életüket, családjuk életét, reménységet szétzúzó rettenet volt. Sokak számára a címben szereplő szavak mögé kérdőjelet tehetnénk, hiszen még azt sem tudni, hol domborulnak sírjaik.

Jó lenne, ha szívünkben, emlékezéseinkben mindenképpen ott élnének; ha nemcsak a családok, hanem a nagy világgésre már történelem-

ként tekintő utókor sem feledkezne meg a hősokról sem az említett községekben, sem sehol, ahol érző szívű emberek élnek.

Ambrus Erika

Május 17-én Újlóton megemlékeztünk azokról a családokról, akik elvesztették szeretteiket a II. világháborúban. Az ígéhirdetés alapjául Jézus hívogató szava szolgált: „Térjetez meg, mert elközelített a mennyek országa” (*Mt 4,17*). Az ígéhirdetést követően egy néma perccel adóztunk a hősök emlékének, majd megemlékezésünket a római katolikus temetőn folytattuk az ökumené jegyében.

Sándor Veronika

Áldott az Úr, őseink Istene!

A pozbai gyülekezet szép ünnepe

nyebbülhetünk, reményt nyerünk, vigaszt kapunk.

Az ünnepi alkalmon szót kaptak a gyülekezet néhai lelképásztorának, Szászák Bertalannak a fiai, Szászák Imre törökbálinti lelkész és testvére Szászák György is; valamint az egykor a gyülekezetben szolgáló Kiss Pál, nagyszalói lelkész, és Ivanič Katalin, Pozba polgármestere. Énekelt a gyülekezet fiatalasszonyokból álló énekkara, majd ifj. Kiss Éva szavalata következett. Ezt követően Pozba és Nagyigmánd gyülekezetének elöljárói aláírásukkal hitelesítették a testvérgyülekezeti nyilatkozatot és Sugár Tamás lelképásztor átadott egy címeres, hímezett magyar zászlót a hazaiaknak. Ugyancsak meghatottan fogadtuk a nagyigmándi asszonykórus énekszolgálatát.

A gyülekezet gondnoka, Baják Margit vette át a szót, hangsúlyozva, hogy ezen évforduló azt mutatja, hogy őseik nem homokra építkeztek, hanem kősziklára! Ugyanakkor megköszönte a szolgálatokat és az adományokat egy igevesssel is: „Azt pedig tudjuk, hogy akik

Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál” (*Róma 8,28*). Elhangzott Mente Róbert másodgondnok és Konkoly László neve, akiknek a gyülekezet külön is köszönte a templom felújításánál végzett munkáját.

Nemzeti imádságunk eléneklése után megemlékezésünk tovább folytatódott a templom melletti emlékhely megkoszorúzásával, majd az ünneplő sereget terített asztal várta.

Megemlékezésünk és ünneplésünk végéhez érve megtekinthettük a templom bejáratánál levő kiállítást. Láthattunk pecsétet a régműltből, keresztelői edényt, amit még néhai Szászák Bertalan lelkész ajándékozott a gyülekezetnek 1939-ben, az egykor a gyülekezetben szolgáló Szentkúti Kiss Károly 1871-es kiadású Bibliáját, kelyheket, énekeskönyveket, jegyzőkönyveket.

Isten tegye áldotta a szolgálattevők életét és legyen áldott az Isten, amiért megtartja kegyelmében népe életét nemzedékről nemzedékre!

—sv—

Szeretethíd 2015

A Kárpát-medencei önkéntes napok május 29-én és 30-án zajlottak. Egyházunk területéről 71 csoport regisztrált és a „híd-építés” ebben az esztendőben a rimaszombati megnyitóval indult, amit Nagy Ákos Róbert gömöri esperes tartott.

Akikről hírt kaptunk: Csicsón használt ruhát gyűjtöttek és válogattak, a református temetőben takarítottak és egy játszótérnek a kerítését festették le. Rozsnyón is sírokat tettek rendbe és szemetet szedtek a református iskola diákjai. Nagyöveden minden esztendőben ökumenikus alkalomnak számít a Szeretethíd, mert a római katolikus közösség tagjai is bekapcsolódnak. Felsorolni is sok, mi mindent csináltak öt napon át: öregeket látogattak, iskolát és óvodát takarítottak, gyomláltak, az idősek nappali foglalkoztatójában a gyerekek fonalat gombolyítottak szőnyeg szövéséhez és másokkal is szolgáltak, fafaragásokat helyeztek ki a faluban és temetőt takarítottak. Komáromban is színes volt a program: óvodás gyerekek boltokban énekeltek eladóknak és vásárlóknak, iskolások takarítottak, gyülekezeti tagok időseket, a kórház gyermekosztályán látogattak, szemetet szedtek. Hontfüzesgyarmaton világháborús emlékművet takarítottak, terepet ren-

Szarvas László fotói

deztek. A vajáni református iskola diákjai szemetet szedtek. A gútai gyülekezet tagjai is közhasznú munkát végeztek, amikor is a szabadidőközpont udvarán megtisztítottak egy benőtt területet. A tornaljai gyerekek ellátogattak a gyermekotthonba és az idősek otthonába. A kispéteri gyerekek meglátogatták a nyugdíjas tanító nénit és az iskola udvarát rendezték. A negyedi aszszonyok virágokat ültettek a közterületre a férfiak pedig kerítést festettek. Deákiban az óvoda udvarát csinosították, Kamocsán járdát javítottak, Somorján pedig egy tényleges összmunkával, 160-an lefestették az iskola hosszú kerítését. Istennek dicsőség!

Május 16-án bibliaismereti versenyt szerveztünk a padányi gyülekezetben. Jézus Krisztus férfi és női tanítványai volt a téma. Szencziné Varga Csilla, helybeli lelkipásztor a *Jn 1,43* alapján szólt a gyermekekhez. Az eredményhirdetésre másnap, a vasárnapi istentisztelet keretén belül került sor. Szívből reméljük, hogy a tárgyi ajándékon felül lelki javakkal gazdagodva tértek haza a résztvevők. Adja az Úr, hogy épüljenek a hitben és a szívükben forgassák mindazt, amit megtanultak!

Skarba Adrianna

Képesség vagy alkalmasság?

A címben szereplő témával foglalkoztak a barsi egyházmegye lelkészei május 27-én a Nagykálnán megtartott lelkészközösség-építő alkalmon.

Szathmáry Zsuzsanna, a helyi gyülekezet lelkésze a *2 Kor3,1-6* alapján magyarázta Isten ígését, kicsit visszanezve pünkösdre, a Szentlélek Isten személyére, Aki a mi lelkészi munkánk garanciája is, s ezért üres edényekként kell a szolgálatban Isten elé állnunk, hogy Ő töltsön meg minket, s tegyen alkalmassá a szolgálatra Szentlelke által. Mert ha a Lélek ajándékát nem birtokolja a lelkész, megöli a betű és az erőlködés a szolgálatát; ugyanígy, ha a gyülekezet nem Lélek által hallgatja az ígét, a betű megöli az igehallgatást, a megértést és a befogadást is. Az igemagyarázó kérdései (visszatükröződik-e a szolgálatunk, ha az a Lélek által van, illetve ha nem, hogy tudjuk ezt meggarcolni?) mindannyiunkban olyan húrokat pendítettek meg, amiket meg kellett osztanunk a többiekkel, s ez jó alapvetés volt a témához.

Az alkalom szervezői – és Barsban a lelkészközösség-építés mozgatói – a Tóth Zoltán és Szathmáry Zsuzsanna lelkészpár. A témaválasztás és annak fölvezetése Tóth Zoltán löki-töhöli-felsőpéli lelkipásztorra hárult, aki megkérdezte, hogy gondolkodtunk-e már azon, hogy van-e valami különbség a *képesség* és az *alkalmasság* két rokon értelmű szó között? Képes, vagy alkalmas vagyok valamire? Ki adja a képességet és az alkalmasságot? Mit és melyikhez tehetünk emberileg hozzá? Mert nem

mindegy, hogy alkalmas, vagy képes vagyok valamire. A képesség részben veünk született, de művelhető. Az alkalmasság pedig az Istentől kapott erőforrás. A képességnek határai, korlátai vannak, míg az alkalmasságnak nincsenek, mert az Úr szüntelenül formál. A képességben aktív az ember, tudás, ismeret, tanulás, gyakorlás árán érhető el. Az alkalmasságban pedig az ember passzív, egyszerűen megnyílik, megüresíti magát, s ennek eredménye a bölcsesség. Például lehet valaki alkalmas a lelkészi szolgálatra úgy is, hogy nincs teológiai végzettsége, viszont nem biztos, hogy a teológiailag maximálisan képzett ember alkalmas a gyülekezeti szolgálatra. Hogy egészen világos legyen a kettő közötti különbség, a témavezető Mózes tengert szétnyitó példáját hozta elé. Ami egyértelműen alkalmasság kérdése, nem pedig a képességé, hiszen Mózes nem gyakorolta a víz szétválasztásának csodáját, hanem arra felülről kapta az alkalmasságot. Ugyanúgy Mózes az Isten alkalmassá tette a szolgálatra, noha ő maga sorolja el kifogásként, hogy miért nem képes arra. Azaz: akkor vagyok képes valamire, amikor művelem magam, ismereteket gyűjtök, gyakorlok, s alkalmas pedig akkor vagyok, amikor megüresítem magam, s imádkozom azért, hogy tegyen alkalmassá az Isten.

A téma felvetése után érdekes beszélgetés alakult ki, ki mikor érzi, érezte magát alkalmasnak vagy képesnek, ki mire alkalmas és ki mire képes. Jó volt együtt gondolkodni, szolgálatunk magasságait és mélységeit megosztani egymással.

–ae–

Templomok éjszakája Csicsón

Gyülekezetünk május 29-én immár harmadszor szervezte meg a Templomok éjszakája programsorozatát. Délután a gyerekek és a felnőttek sportjátékokon vettek részt a volt református

Május 31-én első alkalommal szervezte meg a komáromi egyházmegye missziói bizottsága a lelkészcsaládok találkozóját a gútai vízimalom területén, hogy az egyházmegyében szolgáló lelkészcsaládok tagjai jobban megismerjék egymást és egy kötetlen, felszabadult délutánt tölthessünk el egymás társaságában.

Az érkező családokat a helyi lelkész (jelen sorok írója) és családja fogadták, majd **Süll Tamás**, a missziói bizott-

Az Országgyűlés 2010. május 31-én nyilvánította június 4-ét, a trianoni békediktátum aláírásának napját a nemzeti összetartozás napjává. Azóta ezen a napon szerte a Kárpát-medencében délután fél ötkor zúgnak a harangok.

Léván a megemlékezés a református templomban kezdődött **Csomós József**, a tiszáninneri egyházkerület püspökének az igehirdetésével. Mind ő, mind pe-

Az igehirdető

dig **Kassai Gyula** esperes elmondták, hogy bár gyásznapi számunkra ez a nap, benne van a szünni nem akaró fájdalom, mégis, tovább kell lépni, s a fájdalomból, veszteségből is erőt merítenünk, hiszen a sok évtized, amely Trianon óta eltelt is bizonyította, hogy nem lehetett ezt a nemzetet megsemmisíteni, összetartozunk a gyászban, az emlékezésben és a jövő építésében is. Az igehirdető a *Jn 17,15.20–21* alapján hirdette Isten

iskola udvarán. Ezután az érdeklődők megtekinthették a templomot és a templom harangjait.

A nap kiemelt programja a kolozsvári Flauto Dolce együttes koncertje volt.

Lelkészcsaládok találkozója Gútán

ság előadója köszöntötte a megjelenteket és **Szénási Szilárd** esperes, az *1Móz 2,2* alapján tolmácsolta Isten üzenetét. Áhítatában kifejtette, hogy milyen fontos, hogy a lelkészek is tudjanak megpihenni, hogy tudjunk egymással kötetlenül beszélgetni, szórakozni, hogy megismerjük egymást és ne csak a hivatalos szolgálatban merüljön ki a kapcsolatunk. Ezt követően a résztvevők közös éneklésben áldották az Urat, majd

Nemzeti összetartozás napja

Léván van hol és van kikkel ünnepelni

igéjét, leszögezve: bennünket nemcsak a magyarságunk köt össze, vagy épp a gyásznapi, hanem az Úr szeretete is. Nem a magunk erejéből maradtunk meg, s éltük túl Trianont, Mohácsot, s annyi rettenetet, hanem az Úr segítségével, aki nem ment szabadságra akkor, amikor a trianoni palotában aláírták az ítéletet. Jézus főpapi imájában azt kérte, hogy az Atya ne vegyen ki bennünket ebből a világból, hanem ebben a világban segítsen bennünket. Segítsen bennünket, hogy egyek legyünk. Kitorolni Trianont nem lehet a szívből és az emlékezetből, de az egységgel és a mi Urunkkal le lehet azt győzni.

Az istentisztelet után átvonultunk a gimnázium épületéhez, ahol tavaly felkerült az iskola falára gróf Esterházy János emléktáblája, mely a lévai magyar szervezetek és intézmények összefogásából született, Kassai Gyula lévai esperesnek köszönhetően. A dombormű előtt folytatódott a megemlékezés Kassai Gyula esperes köszöntő szavaival, aki elmondta, nemcsak a gyász és az emlékezés napja ez számunkra, hanem az ifjúság is, akikre építhetünk. Ennek jegyében hívta a megemlékezésre a gimnázium diákjait, a Lévai Juhász Gyula Alapiskola és az Érsekkétyi Magyar Tanítási Nyel-

Az együttes nagy figyelmet szentel a régizene ápolására és megszólaltatására korabeli hangszerekkel és korabeli előadási stílusban. Az este filmvetítésel zárult, melynek témája Eszter könyve volt.

Csécs Ildikó

játékosan, eszperente nyelvre fordítva elmondtak egy-egy ígeverset és a családok bemutatták családjukat.

Majd lehetett kézműveskedni, sportolni, megtekinteni a vízimalom területén élő állatokat. A közös étkezés után mindannyian megelégedve, lelkiekben feltöltődve, szép élményekkel gazdagodva tértünk haza, hogy folytassuk az Úr Jézus által ránk bízott szolgálatot.

Simon Ilona

vű Alapiskola és Óvoda tanulóit, valamint itt ünnepeltek a mosonmagyaróvári általános iskolások is, akik a Határtalanul elnevezésű program keretében érkeztek a lévai alapiskolába, s együtt töltötték velünk ezt a néhány órát.

Kassai Kaszás Imre színművész szavalatai után **Ábrám Tibor**, a tiszáninneri egyházkerület főgondnoka ünnepi szavai következtek, majd a pozsonyi nagykövetség tanácsosa, **Harmati Zolt** köszöntötte az egybegyűlteket. A kultúrmasorban először a kétyiek népdallal, verssel, néptáncsal, a lévai alapiskola néptáncsal, és a gimnázium Gaudium Irodalmi Színpadának műsorával gazdagították a megemlékezést, melyet koszorúzás zárt.

Összetartozunk? Igen, ezen a napon, ezen a megemlékezésen átélhettük ezt

Gróf Esterházy János emléktáblája előtt zajlott a műsor az érzést; barsiak, lévaiak, iskolások, vendégek egyaránt.

Ambrus Erika

Visszhang 2015 A szeretet jegyében

Az SZRKE Diakonia Reformata non-profit szervezete és egyházzenei osztálya június 14-én hetedik alkalommal szervezte meg az egészségükben akadályozott fiatalok és családtagjaik részére a Visszhang elnevezésű zenés napot, melynek ezúttal Perbete adott otthont. A találkozóra Marcelházáról, Madarról, Kisújfaluról, Ógyaláról, Komáromból, Kamocsáról és természetesen Perbetéről is érkeztek résztvevők.

Erdélyi Zoltán perbetei lelkipásztor köszöntése után **Molnár Árpád** zsinati tanácsos az *Mk 10,13–16* alapján hangsúlyozta, hogy mi erősek tartozunk azzal, hogy az erőtlenek mellé álljunk, felkaroljuk őket, ahogy erre a mi Urunk példát is adott nekünk, aki empátiával viszonyult a gyermekekhez, és mindazokhoz, akiket a társadalom nem tartott teljes jogú tagoknak,

akiket mellőztek, kirekesztettek, akiket lenéztek, akik gondoskodásra szorultak kiszolgáltatottságuk miatt. Szükséges, hogy mi is nyitottak legyünk rászoruló, elesett, egészségükben akadályozott embertársainkkal, tudjuk elfogadni, szeretni, segíteni őket.

Ezt követően **Rácz Jolán** lelkipásztor, a Diakonia Reformata igazgatónöje vette át a szót, akinek vezetésével Istent dicsőítő dalokat énekeltek az egészségükben akadályozott fiatalok, akik az irgalmas samaritánus történetét is előadták. Könnyekkel küzdöttünk, látva ezeknek a fiataloknak a hitét, lelkesedését, az Istenhez való ragaszkodásukat. **Takács Jaroslav** és édesanyja énekekben tettek bizonyosságot az Istenbe vetett bizodalomukról. Jaroslav csodálatos, tiszta hangja mindannyiunkat elkápráztatott. Az édesanyja elmondta, hogy hatalmas kiváltság a számára, hogy bízhat az Úrban, hogy belé kapaszkodhat. Az Úr Jézus ad erőt neki a minden-

napok során, mikor elcsügged, mikor úgy érzi, hogy összeroppan, hogy nem bírja tovább hordozni a terheket. Szolgálatuk végén Jaroslav az ároni áldás szavaival kérte ránk az Úr Isten áldását. **Szente Laura** egy csodálatos énekkel tett bizonyosságot: bármilyen nagy is a félelem bennünk, kell, hogy a szívünkben csend legyen. Egyedül az Úr tud megtisztítani, békességet adni nekünk.

Az újabb dicsőítő blokk után Rácz Jolán beszélt a súlyosan egészségkárosult családtagokról, arról, hogy gondozásukban nincs szünet, nincs megállás. Elmondta, hogy a zenének, az Istent dicsőítő daloknak ott kell lenniük a betegágyak mellett is, otthon is hagyjuk, hadd áradjanak, mert ezek sokat segíthetnek, gyógyítanak, a lelket mindenképpen, ezek az Úr Isten drága ajándékai.

A kellemes és építő együttlét szeretetvendégséggel zárult.

Sasák Ilona

HOGYAN LÁTJUK MAGUNKAT – HOGYAN LÁTNAK MÁSOK? Mit jelent reformátusnak lenni a 21. század kezdetén?

A fenti címmel került megrendezésre a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház lelkészei számára az országos lelkésztovábbképző, 2015. június 8-a és 11-e között a magyarországi Berekfürdőn, a Megbékélés Házában.

Egyházunk püspöke, **Fazekas László** nyitóáhitata után elmondta, hogy a vizszajelzések alapján szükség van ezekre az alkalmakra mind a képzés, mind pedig a lelkészközösség formálása szempontjából. Rögtön az első előadás és az előadást követő kérdések bebizonyították, mekkora szükség van arra, hogy meg tudjuk határozni református identitásunkat ebben a világban. **Tókéczki László** történész, egyetemi tanár, a Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnoka, *A református identitás jelenléte a magyar társadalomban* című előadásában vázolta a Magyarországon élő reformátusok helyzetét, valamint rámutatott, hol és milyen módon jelenhet meg a református ember a társadalomban, a tudomány, a műveltség terén, gazdasági és politikai téren. Valamennyi területen mindig is kiemelkedő szerepük volt a reformátusoknak. Ahhoz azonban, hogy a 21. században is számoljanak velünk, erős református identitástudattal kell rendelkezni, nem feledve, hogy az identitás a lelki-szellemi otthon. A délután második előadója, **Szathmáry Béla**, jogász, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanára volt. Előadásában három alapvető elv alapján magyarázta egyházunk jogi felépítését a ma gya-

korlatában: az egyetemes papság elve, a zsinat-presbiteri elv és a szabad egyház szabad államban elv alapján. Késő délután és kora este fakultatív műhelymunkára volt lehetőség különböző, előre meghirdetett csoportokban, valamint énekkari próba volt, s az esti imaközösség, utána pedig **Écsi Gyöngyi**, hetényi lelkész, előadóművész előadói estjére került sor.

A második nap áhitattal kezdődött, majd **Szabó István**, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke tartotta meg igen érdekes és rengeteg kérdést felvető előadását. A magyar református egyházban a közelmúltban és a jelenben előforduló teológiai irányzatokról szólt. Rövid történeti áttekintés után elemezte az apológiai, aktivista, esztétikai és fogyasztói irányzatokat, példákkel támasztotta mindent alá és igen szemléletesen, egy-egy igehirdetésfajttán keresztül is bemutatta ezeket a mai teológiai irányzatokat.

A délelőtt második előadója **Várszegi Asztrik**, pannonhalmi főapát volt, akit arra kértek fel a tanfolyam szervezői, hogy mondja el, milyeneknek látja a reformátusokat. Sok mindenben igazat kellett adnunk a főapát úrnak, különösen abban, hogy mi nem reflektálunk kellőképpen a megváltozott korra. Mindkét confessió lelkipásztorai és gyülekezetei számára fontos, hogy örvendező emberek legyünk, s így válhatnak gyülekezeteink befogadó, élő, örvendező gyülekezetekké. A délután ismét a műhelymunkáé, egyházmegyei megbeszéléseké, kóruspróbáké, lelkészgyesületi megbeszéléseké, az este pedig

a szolgatársi és baráti beszélgetéseké és az imaközösségé volt.

A továbbképző harmadik napját is Isten igéjével kezdtük a reggeli áhitaton, majd **Lackner Pál** evangélikus püspök a *Reformátusok egy evangélikus szemével, avagy különbségek az evangélikus és református teológiában* című előadásában először az evangélikus egyházat mutatta be intézményein, statisztikai adatain keresztül, a nem magyarországi evangélikusokkal való kapcsolatokról, iskolákról, célokról és lehetőségekről beszélt. S az összehasonlításból kitűnt, igen sok problémánk közös, hasonló terhekkel birkózunk mi is. Amit kiemelten másnak látunk, az az, hogy a kapcsolatot más országok evangélikusaival nem nyelvi alapon, hanem felekezeti hovatartozás alapján keressük.

Peres Imre és **Görözdí Zsolt** lelkipásztorok a megjelenő könyveiket mutatták be, **Szarvas László** lelkipásztor pedig egy bibliai számítógépes programot, melynek sokoldalúsága, az igehirdetésre való készülésben, kutatásban, hittanokon, bibliaórákon és sok egyéb helyen és módon való alkalmazása lenyűgözte a hallgatóságot. Mindkét nap könyvvásár is volt. A délután folyamán Fazekas László püspök számolt be koreai látogatásáról, majd a három nap befejezésekképpen úrvacsorás istentisztelettel zárult a továbbképző, **Géresi Róbert** és **Ján Semjan** püspökhelyettesek szolgálatával, valamint a továbbképzőn résztvevő lelkészekből álló énekkar szolgálatával.

—asea—

„Kész a szívem, Istenem, arra, hogy énekeljek és zengedezzek lelkesen!” (Zsolt 108,2). Hetedszer került sor a barsi egyházmegyében az énekkarok találkozójára. Idén a farnadi reformátusok szervezték meg a találkozót. Egy kis aggodalom volt szívünkben, mert kis gyülekezet lévén, a templomunk is kicsi. Amikor bejelentkezett tizenkét énekkar, átszámoltuk a templomban a férőhelyeket.

Június 14-én istentisztelettel vette kezdetét a kórustalálkozó. **Antala Éva** esepreshelyettes, nagyölvédi lelkipásztor az *Ef 5,18–20* alapján hirdette az igét. A kórusok szolgálata felemelő volt. Szabadon választhatták meg az énekeket, a megkötés csak annyi volt, hogy kettő, esetleg három énekkel lépjenek fel. Külön öröm volt számunkra, hogy négy ifjúsági és egy gyermekkórus is szolgált. A Czeglédi Péter Református Gimnázium énekkara és a pozbai gyerekkórus első alkalommal mutatkozott be, az újlóti és pozbai fiatalok pedig rendszeresen vesznek részt, külön örültünk a farnadi római katolikus testvéreink Vox Mirabilis kamarakórusa bemutatkozásának. **Ficzere Tamás** nyitrai lelkipásztor vállalta, hogy szakmai szempontból véleményezi a kórusok szolgálatát, akik Léváról, Újlóról, Pozbáról, Nagyölvédről, Nagykálnáról, Nagysallóról, Érsek-

A vágfarkasdi egyházközség lehetőségeit kihasználva, június 17-én Farkasd Cup néven egyházmegyei focitornát rendezett a református hitoktatást látogató felső tagozatosok számára.

A focitornára hét gyülekezetből kilenc csapat érkezett: Madar, Marcelháza, Kisújfalu, Martos, Bátorkeszi, valamint Komárom és Vágfarkasd két-két csapattal képviseltette magát. Az alkalom a templomban kezdődött, ahol **Erdélyi Pál**, helybeli lelkipásztor köszöntötte a résztvevőket, majd pedig az ige fényében beszélt arról, hogy a labdarúgás milyen áldott

GYEREKNAPI VIGADALOM SZALÓCON Falú és gyülekezet közösen

Június 21-én Szalócon a község és a gyülekezet összefogásából, és a svájci HEKS segélyszervezet támogatásával gyereknapi került sor a szalóci és a vígtelkei gyerekek, fiatalok számára. A jelenlevőket **Hurák Ottó** köszöntötte a szervezők nevében, majd **André János** lelkipásztor magyarázta az igét: „Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van” (*Jn 2,36a*), tanulta és ismételte gyermek és felnőtt az evangélium örömeit. Egyházunk cigánymissziója nevében **Tóth Zsuzsanna**, a szervezet veze-

Megtelt Farnad kicsi temploma Kórustalálkozó, amin tizenkét kórus énekelt

kétyről és Farnadról érkeztek. Az értékelő kiemelte, hogy évről évre tapasztalható a fejlődés és biztatta az énekkarokat a gyülekezeti alkalmakon való szolgálatra. Az egyházzenei osztály nevében átadta a kórusok vezetőinek az ajándékot. A farnadi gyülekezet részéről emléklapot és egy kis emléktárgyat vehettek át a kórusok a hetedik találkozó alkalmából. A program a kultúrházban folytatódott, ahol a tatai református gimnázium színjátszói adtak elő egy szórakoztató vígjátékot (már harmadik alkalommal szerepeltek a faluban a gimnazisták), majd a nap közös vacsorával zárult.

Istennek legyen hála, hogy a nagy hőség ellenére szépen és baj nélkül ment végbe a rendezvény! Köszönet a gyülekezet minden tagjának, akik a saját templomukból

Az érsekkétyiek dicsőítik Istent

kultúrházat. A helyi alapiskola vezetője és alkalmazottai pedig nagy segítségünkre voltak a vendégek ellátásában.

A lelki és testi áldásokért egyedül Istené legyen a dicsőség!

Kiss Pálné

Egyházmegyei focitorna Vágfarkasdon A hagyományteremtés reményében

eszköz lehet arra, hogy erősítse a csapat-szellemet, és a közösségért végzett szolgálatot. Kiemelte továbbá azt is, hogy ezen a tornán nem a győzelem a legfőbb cél, hanem az ismerkedés és a barátság.

A nyitó áhítat után megtörtént a sorsolás, majd kezdetét vette a focitorna, mely mindvégig izgalmas, színvonalas és sport-szerű játékot hozott.

A tornát megérdemelten Komárom I. csapata nyerte, megelőzve Komárom II.

és Marcelháza együtteseit. A győztesek kupákat és érmeket is kaptak, de különdíjak is szétosztásra kerültek. A torna **Szénási Szilárd** esperes zárószavával ért véget.

Bízunk benne, hogy ezzel a színvonalas alkalommal sikerült hagyományt teremteni a rendszeres találkozásra a sportolást és barátságot kedvelő református fiatalok számára.

Erdélyi Pál

nika, Ferencz Tamás, Kovács Denisa, Rákay Julianna, Vanyo Gabika és **André János** vezetésével ill. felügyeletével járták a falut, hogy teljesítsék a játékos feladatokat és gyűjtsék a pontokat.

Ebéd után a HEKS segélyszervezet által támogatott zenei foglalkozáson részt vevő roma fiatalok készültek hozzá a zenéléshez, amely a felülről jövő égi áldás miatt sajnos elmaradt, de pótolhatták eme szolgálatukat másnap Szádalmáson az egyházmegyei kórusok és együttesek találkozóján.

Dicsőség legyen mindenért kegyelmes Istenünknek!

André János–Borzy Bálint

Az abaúj-tornai egyházmegye június 21-én tartotta a kórustalálkozóját Szádalmáson, hat kórus és három zenekar részvételével.

A helybeli lelkipásztor, **Varga Zoltán** köszöntése után Isten üzenetére figyelhettünk, melyet **Barabás Péter**, komjáti lelkipásztor az *ApCsel 12,25* alapján fogalmazott meg. Többek közt feltette a kérdést: hogyan reagálunk a gonoszkodásokok-

Böszörményi Tamás felvétele

ra, amelyek érnek bennünket? A válaszuk egyben a hitvallásunk is lehet – mondta.

Június 24-én és 25-én Budapesten tanácskozott a Magyar Református Egyház Generális Konventje. A magyar reformátusság mintegy 120 képviselője között ott volt egyházunk 18 tagú küldöttsége is: Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondok, a hét magyar egyházmegye esperese és gondnoka, valamint zsinati főtanácsosunk és tanácsosunk.

„Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is: egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség, egy az Istene és Atyja mindenknek; ő van mindenek felett, és mindenek által, és mindenekben” (Ef 4,4-6).

A plenáris ülés **Szabó István**, dunamelléki püspök, a Magyarországi Református Egyház (MRE) Zsinatának lelkes elnöke igazságszolgálatával kezdődött, a budapesti teológia és egyben püspöki székház dísztermében.

A GK napirendjén a magyar reformátusságot érintő aktuális kérdések szerepeltek. Tájékoztatást adott **Zán Fábrián Sándor** kárpátaljai püspök az ottani helyzetről. Köszönetet mondott minden egyházkerületnek az eddigi segítségnyújtásért és külön kiemelte Egyetemes Egyházunk segítségét: a kárpátaljai gyűjtésünket, aminek átadása most van folyamatban. Elmondta: csak az Úrra tekintő hittel lehet tervezni a holnapot, fenntartani az egyházi intézményeket (árvaházat, iskolát) és élni a mindennapi életet Kárpátalján.

Hat kórus és három zenekar Szádalmáson volt a kórustalálkozó

Biztatott, hogy kapaszkodjunk az Úr Jézusba, aki életét adta értünk a Golgotán, hogy békességünk, sőt örömünk legyen. Erről énekelnek a kórusok, hiszen Ővé minden dicséret, tisztesség és hálaadás.

Orémus Zoltán esperes köszöntése után következtek a kórusok. Elsőként a hazai, szádalmási gyülekezet kórusa tett bizonyosságot **Varga Iлона** vezetésével. Őket követte egy ökumenikus kórus, a magyarországi Komjátiból, majd Torna és Zsarnó kórusa, a kőrösi énekkar és a gicei gyülekezet énekesei és **Varga Gergely** szaxofonművész. A sort a kassaiak zárták **Kovácsné Palcsó Edit** vezetésével.

A kórusok szolgálata után **Bodnár Noémi** egyházzenei asszisztens röviden értékelte a hallottakat, buzdította a kórusokat, majd kiosztotta az emléklapokat és az ajándékokat.

A kórustalálkozó a kultúrházban folytatódott tovább az egyházmegyében működő zenekarok szolgálatával. A rozsnói református iskola zenekara **André János** szilicei lelkipásztor vezetésével működik. A szalóci gyülekezet zenekara **Nyékly Miklós** lelkipásztor szolgálata alatt alakult roma fiatalokból, jelenleg őket is André János vezeti.

Végül a szádalmási Remény zenekar szolgált **Vargha Balázs** lelkipásztor vezetésével, akik mind a zenét, mind a szöveget maguk írják, tehát csak saját szerzeményeket játszanak.

Szeretevendégséggel zárult a nap. Isten áldása legyen minden szolgálattevőn!

Bodnár Noémi

Közös úton és egymást segítve Tanácskozott a Generális Konvent

Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke a Székely Mikó Kollegium ügyéről beszélt. Ezt a sepsiszentgyörgyi épületet hosszú évek pereskedése után kapta vissza a református egyház. A román állam azonban egy – a román jogrenddel is ellentétesnek tartott – jogi húzással, újra bíróság elé vitte az ügyet és nyert. Az épületet elvették az egyháztól. **Kató Béla** püspök rámutatott, hogy a nagy-

rest máris élt ezzel a helyzettel és meg tudta tenni ezt a törvénytelen lépést. Az erdélyiek az európai bírósághoz fordulnak igazukért.

A plenáris ülésen bemutatkozott **Varga Ferenc**, az Amerikai Magyar Református Egyház új püspöke és tájékoztatást adott a tengeren túli magyar reformátusság életéről. Majd a GK liturgiai, egyházalkotmányi és katechetikai bizottságának beszámolóit követték.

Este, a Kálvin téri templomban megtartott ünnepi istentiszteleten a tagegyházak püspökei szolgáltak.

Az alkalmon részt vett **Orbán Viktor**, Magyarország miniszterelnöke is, aki köszöntőjében – egyebek mellett – így fogalmazott: *„az a feladat méretett ki ránk, hogy megtaláljuk az utat, amely a magyarországi megmaradáshoz és megtartáshoz vezet a Kárpát-medencében. A magyar reformátusok ismerik ezt az utat. Erről tanúskodik a történelmünk”*.

A plenáris ülés egy zárónyilatkozat elfogadásával ért véget, amely a fent említett aktuális kérdések mellett szól az egyházi iskoláinkat ellehetetlenítő szlovákiai oktatási törvényről és a keresztyénüldözésről.

A zárónyilatkozat szövege lapunk 15. oldalán olvasható.

–sa–

Egyházunk küldöttsége a Generális Konventen (Barcza János felvétele)

hatalmi politika így tud „leszívárogni” a kisemberek szintjére. Amíg az amerikai kongresszusban voltak pártfogói az ügynek, addig a román bíróság független döntést hozott. Amikor Románia fontos lett az Egyesült Államoknak, akkor Buka-

Összetartozás napja. Június 1-jén a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház és a Magyar Közösség Pártja szervezésében megemlékezés zajlott Királyhelmeceen a nemzeti összetartozás napja alkalmából. A megemlékezés Fazekas László püspök és az MKP elnökének, Berényi Józsefnek beszédével kezdődött, majd a Duna Néptáncegyüttes műsorával folytatódott.

Kirchentag. Egyházunk tizenkilenc tagú delegációja Fazekas László püspök

Pótfelvételi

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara pótfelvételit hirdet a 2015/2016-os akadémiai évre a *missziológia, diakónia, szociális gondoskodás* nappali alapképzésre (Bc.) és *református teológia* nappali mesterképzésre (Mgr.).

A jelentkezési határidő: **2015. július 31.**

A jelentkezéseket a következő címre várjuk: **Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno.**

Bővebb információ a kar tanulmányi osztályán Györfy Ilonától (e-mail: gyorfy.ilona@selyeuni.sk; tel.: 035/32 60 633) vagy a dékáni hivatalban Öllös Erzsébet-től (e-mail: ollos.erzsebet@selyeuni.sk; www.selyeuni.sk; tel.: 035/32 60 656) kérhető.

A pótfelvételi időpontja: **2015. augusztus 24.**

A felvételi vizsga térítési díja: elektronikus jelentkezés esetén 25 euró; papír alapú jelentkezés esetén 50 euró. A felvételi díját a következő számlára kell befizetni: Štátna pokladnica Bratislava. Számlaszám: **7000122827/8180**, variábilis jel: a jelentkező születési száma, konstans jel: 0558.

A képzések ingyenesek és lehetőség van individuális tanrend alapján is tanulni.

Izraeli út

2015. október 3-a és 10-e között ismét lehetőség nyílik részt venni egy izraeli kiránduláson. Az idegenvezető Jaroslav Rindoš római katolikus pap, az út lelki részének felelőse pedig Domonkoš Erika, a Kassai Szlovák Református Egyházközösség lelkipásztora lesz. Ismét meglátogatjuk azokat a helyeket, amelyek nagy jelentőséggel bírnak az üdvtörténetben.

Közelebbi információkat az alábbi címen és elérhetőségeken lehet szerezni: Erika Domonkošová, Na záhumní 17, 040 15 Košice V., tel.: 055/6841 596, 0903/914 964, 0917/350 174.

e-mail: domonkosovaerika@gmail.com.

pök és Fekete Vince főgondnok vezetésével június 3-a és 7-e közt részt vett a Német Evangélikus Egyház kétévente megrendezésre kerülő egyházi napjain Stuttgartban.

Lelkésztovábbképző. Berekfürdőn zajlott június 8-a és 11-e közt egyházunk lelkipásztorai számára a lelkésztovábbképző tanfolyam.

Magas szintű magyarországi látogatás. 2015. július 8-án látogatást tett a komáromi püspöki hivatalban Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Czím-

Segítségnyújtás Kárpátaljának

Július 10-én Eszenyben került sor a második támogatási részlet átadására abból az adománygyűjtésből, melyet Egyetemes Egyházunk Zsinata hirdetett meg kárpátaljai testvéreink részére. Egyházunkat **Géresi Róbert** püspökhelyettes, **Ibos Henriett**, a Diakóniai Központ igazgatója, **Nagy Ákos Róbert** és **Kraus Viktor** esperesek képviselték.

A korábbi tárgyalások alapján a megbeszélte projektekre 20 ezer euró lett átadva a két egyházmegye részére. **Balogh Attila** ungi esperes négy ingyenkonyha beindítását javasolta, mégpedig Ungváron, Ráton, Csapon és Eszenyben. Ezek féléves működtetése konyhánként 4200 euróba kerül, erre a célra 8000 euró lett átadva az esperes úrnak. **Zsukovszky Miklós** beregi esperes pedig a nyári gyerektáborok étkeztetésére 3500 eurót és élelmiszersomagokra 8500 eurót vett át. Az ugocsa egyházmegyével az egyeztetések még folyamatban vannak, részükre a támogatást a következő találkozón tudjuk majd eljuttatni. A résztvevő kárpátaljai esperesekkel megegyeztünk, hogy a támogatásról hozzánk juttatott számlák mellett az általunk elkészített ívek segítségével történik a felhasználás visszaigazolása. Ezen ívek a támogatottak nevét, lakhelyét, gyülekezetét és az átvétel időpontját tartalmazzák majd. A találkozás során továbbgondoltuk a támogatási lehetőségeket, így a tűzifa-program is előtérbe került. Kérésünkre pontos költségvetést küldenek, aminek alapján megszülethet majd a döntés részünkről. A következő találkozóink időpontját előzetesen augusztus 11–12-re tervezzük.

Ezúton szeretnénk ismételtelen köszönetet mondani mindazoknak, akik támogatásukkal hozzájárultak ahhoz, hogy segíthetünk, enyhíthetjük a háborús helyzettel sújtott családok életének nehézségeit ebben a régióban.

–ih–

balmosné Molnár Éva Magyarország rendkívüli és meghatalmazott szlovákiai nagykövete, akiknek kísérői Verness László kabinetfőnök és Szilágyi Zoltán sajtófőnök voltak. A komáromi hivatalban a vendéglátó Fazekas László püspökön és Fekete Vince főgondnokon kívül jelen volt még Géresi Róbert püspökhelyettes és Molnár Sándor zsinati főtanácsos is. A jó hangulatban zajló munkaebéden alkalom nyílt arra, hogy egyházunk vezetősége beszámoljon Egyetemes Egyházunk örömeiről és terheiről. A házelnök köszönte egyházunk szolgálatát, és megígérte, hogy támogatja közösségünket közös céljaink megvalósítása érdekében.

A Pátria rádió református műsorai:

Július 26-án, 7.05-kor Oros Csaba bösi beosztott lelkipásztor Keresztelő János bizonyágtételét magyarázza majd a hallgatónak.

Augusztus 8-án, 7.05-kor Molnár Árpád zsinati tanácsos, szépsi lelkipásztor Jézus első követőiről szól igehirdetésében.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191 Megjelenik havonta. Főszerkesztő: Fazekas László Szerkesztő: Kis Lucia Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: **930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.**

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: **031/55 90 141** (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítjük és szerkesztésük jogát fenntartjuk. A tudósítások teljes terjedelemben megtalálhatóak a www.reformata.sk honlapon.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09